

ƏTRAF MÜHİTƏ VƏ SOSIAL TƏSİRLƏRİN
QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ (ƏMSTQ)
GƏNCƏ ÇİRKAB SU TƏMİZLƏYİCİ
QURĞU LAYİHƏSİ,
AZƏRBAYCAN

TƏRƏFDAŞLARIN
CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Dekabr 2025-ci il

Ecoline International Ltd. 1 Racho Dimchev Str., Sofia, 1000, Bulgaria www.ecoline-int.org

**ƏTRAF MÜHİT VƏ SOSIAL TƏSİRLƏRİN
QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ (ƏMSTQ)
GƏNCƏ ÇİRKAB SU TƏMİZLƏ YİCİ
QURĞU LAYİHƏSİ
AZƏRBAYCAN**

TƏRƏFDAŞLARIN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Hazırlanıb:

Ecoline
International

Ecoline International Ltd.
(Sofiya, Bolqarıstan)

Direktor: Dr. Tatyana Strijova
Mob.: +359 876 630 522
E-poçt: info@ecoline-int.org

integra
CONSULTING

**Integra Consulting Ltd. (Praqa,
Çex Respublikası)**

**İdarəedici Partnyor: Martin
Smutny**
Mob.: +420 724 110 779

E-poçt:
martin.smutny@integracom.com

Crowe

ABAK-Az Crowe Ltd.
(Bakı, Azərbaycan)

Direktor: Zamin
Hüseynov
Tel.: +994 12 492 7856
Mob.: +99450 326 7448
E-poçt: abak@crowe.az

Təqdim edildiyi qurum:

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı

Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi

© Ecoline International Ltd., 2025

Bütün hüquqlar qorunur.

Tam məndən və ya onun hər hansı bir hissəsindən istifadənin hər
hansı bir forması, sənədin mənbə kimi göstərilməsini tələb edir.

SƏNƏDİN HAZIRLANMASI VƏ TƏRTİBATINA DAİR TƏFƏRRÜATLAR:

Versiya	Hazırladı	Nəzərdən keçirdi	Nəşr üçün təsdiq edilmişdir	Nəşr tarixi	Təsviri
1	İrina Usava və İradə Yagubova, Tatyana Strijova, Fikrət Cəfərov və Marina Xotuleva-ların iştirakı ilə	Şon O'Birn	Tatyana Strijova	28.03.2025	AYİB və Sifarişçi tərəfindən nəzərdən keçirilməsi üçün layihə versiyası
2				30.04.2025	AYİB və Sifarişçi tərəfindən təsdiq üçün yekun layihə hesabatı, tərcümə və skopinq (əhatə dairəsi) veb sayt elanı üçün
3	İrina Usava, İradə Yagubova Tatyana Strijova və Marina Xotuleva-ların iştirakı ilə			22.08.2025	AYİB və Sifarişçi tərəfindən baxılması üçün əhatə dairəsinin açıqlanması və məsləhətləşmələrdən sonra yenilənmiş hesabat.
4				05.12.2025	AYİB-in və Sifarişçinin rəyləri nəzərə alınmaqla yenilənmiş və açıqlanmaq üçün hazırlanmış hesabat

İXTİSARLARIN SİYAHISI

ADSEA	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi
ƏMS	Ətraf mühit və sosial
AYİB	Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı
ƏMTQ	Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (milli qanunvericiliyə uyğun olaraq)
ƏMSTQ	Ətraf Mühitə və Sosial Sahəyə Təsirin Qiymətləndirilməsi (AYİB siyasətlərinə uyğun olaraq)
YŞFP	Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planı
ƏPG	Əsas Performans Göstəricisi
QHT	Qeyri-Hökumət Təşkilatı
ASC	Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
ƏE	Əhali Ekvivalenti
PT	Performans Tələbi (AYİB-in)
DİM	Davranışlı İnkişaf Məqsədləri
SEQ	Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə
TCEP	Tərəfdaşlarının cəlb edilməsi Planı
ÇSTQ	Çirkab Su Təmizləmə Qurğusu

MÜNDƏRİCAT

1	GİRİŞ	5
2	LAYİHƏNİN TƏSVİRİ.....	5
2.1	Layihənin Əsaslandırılması.....	5
2.2	Layihənin Xüsusiyyətləri və Yerləşməsi	6
3	TƏRƏFDAŞLARIN CƏLBİ İLƏ BAĞLI HÜQUQİ TƏLƏBLƏR.....	9
3.1	Milli Hüquqi Tələblər	9
3.2	AYİB-in Tələbləri.....	10
4	ŞİRKƏTİN TƏRƏFDAŞLARIN CƏLB EDİLMƏSİNİN MÖVCUD PRAKTİKASI.....	11
4.1	Ümumi Təcrübə	11
4.2	Planlaşdırılan ÇSTQ ilə Bağlı Tərəfdaşların Cəlb edilməsi	12
4.3	ƏMSTQ-nin Əhatə dairəsinin müəyyənləşdirilməsi mərhələsində Tərəfdaşların Cəlb edilməsinin Xülasəsi	12
4.4	ƏMSTQ çərçivəsində aparılmış Sosial-İqtisadi Tədqiqat zamanı Tərəfdaşların Cəlb edilməsinin Xülasəsi.....	14
5	TƏRƏFDAŞLARIN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ VƏ TƏHLİLİ	18
5.1	Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi Yanaşması / Metodologiyası	18
5.2	Tərəfdaş Kateqoriyaları Və Qrupları	20
5.3	Tərəfdaşların Təhlili	20
6	TƏRƏFDAŞLARIN CƏLB EDİLMƏSİ PROQRAMI.....	28
7	ŞİKAYƏT MEXANİZMİ.....	33
8	MONİTORİNG, QIYMƏTLƏNDİRMƏ VƏ HESABATvermə	34
Əlavə 1	Şikayət formasının nümunəsi.....	37
Əlavə 2	Tərəfdaşların cəlb edilməsi jurnalının nümunəsi	42
Əlavə 2	2025-ci ilin iyun–avqust aylarında Əhatə dairəsinin Açıqlanması və Məsləhətləşmə mərhələsində həyata keçirilmiş Cəlbətmə Tədbirlərinin Siyahısı	39

CƏDVƏLLƏR VƏ ŞƏKİLLƏRİN SİYAHISI

Cədvəl 1.	ÇSTQ Layihəsinin Əsas Xüsusiyyətləri	6
Cədvəl 2.	ƏMSTQ-nin Əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşləri zamanı qaldırılmış sualların / məsələlərin və təqdim edilmiş cavabların xülasəsi	24
Cədvəl 3.	Tərəfdaşlar, onların Layihə ilə əlaqəsi, maraqları və təsir dərəcəsi	33
Cədvəl 4.	Tərəfdaşların cəlb edilməsi proqramı	29
Şəkil 1.	Gəncə ÇSTQ Sahəsinin Yerləşməsi.....	7

Şəkil 2. ÇSTQ və axıntı suları gölməçələrinin yerləri və əkinçilikdə təkrar istifadə mümkün olmadığı təqdirdə lilin idarə olunması üçün əldə edilə biləcək əlavə torpaq sahəsinin (mavi kontur) təklif olunan yeri.....	8
Şəkil 3. Gəncə ÇSTQ-dən suvarma kanalı və çaya qədər təklif olunan axıntı sularının axıdılması boru xətti marşrutu	9
Şəkil 4. Bəzi ƏMSTQ əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşlərinin şəkilləri.....	13
Şəkil 5. Layihə üzrə şikayətlərin həll prosesi diaqramı.....	34

1 GİRİŞ

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB və ya Bank), Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinə (ADSEA) Gəncə Çirkab Su Təmizləyici Qurğusunun (ÇSTQ) tikintisi üçün maliyyə təmin etməyi nəzərdən keçirir (Layihə). Təklif olunan Layihə, daha geniş Gəncə Su və Çirkab Su layihəsi və Gəncə Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planı (YŞF)¹ çərçivəsində həyata keçirilən Prioritet İnvestisiya Proqramının tərkib hissəsidir.

2023-cü ildə yaradılan dövlətə məxsus olan ADSEA, Azərbaycanın bütün su ehtiyatlarının idarə edilməsi və nəzarətini həyata keçirən təşkilatdır və Gəncə şəhərində su təchizatı, çirkab su toplanması və kanalizasiya xidmətləri göstərir. ADSEA, Layihəni Gəncə filialı və Layihə İcra Qrupunun dəstəyi ilə həyata keçirəcəkdir.

ÇSTQ Layihəsi, AYİB-in 2019-cu il Ətraf Mühit və Sosial Siyasətinə uyğun olaraq "A" kateqoriyasına daxil edilmişdir. Bu, təklif olunan Layihə və əlaqəli infrastruktur üçün rəsmi və müştərək bir Ətraf Mühit və Sosial Təsir Qiymətləndirilməsi (ƏMSTQ) aparılmasını tələb edir. Daha sonra, ƏMSTQ sənədləri ən azı 120 gün müddətində ictimaiyyətə açıqlanmalı və bu dövrdə müzakirələr keçirilməlidir.

Ətraf mühit və sosial (ƏMS) məsləhət şirkətlərindən ibarət bir konsorsium (Məsləhətçi)² ƏMSTQ və əlaqəli ƏMS sənədlərini hazırlamaq üçün təyin edilmişdir. **Bu Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi Planı (TCEP) ƏMSTQ paketinin bir hissəsi olaraq hazırlanmışdır.**

TCEP-in məqsədləri bunlardır:

- tərəfdaşların cəlb edilməsi prosesinə dair milli hüquqi çərçivə və AYİB-in tələblərini təqdim etmək;
- layihə ilə əlaqədar bütün tərəfdaşları, o cümlədən müzakirə prosesində və layihə dövründə dəstəyə ehtiyacı ola biləcək həssas tərəfləri müəyyənləşdirmək;
- ADSEA tərəfindən həyata keçiriləcək və Layihə ilə bağlı ƏMS məlumatlarının vaxtında təqdim olunmasını və düzgün şəkildə ünsiyyət qurulmasını təmin edəcək tərəfdaş cəlb edilməsi proqramını inkişaf etdirmək;
- müəyyən edilmiş tərəfdaşlarla mənalı və mədəni formada əlaqə qurma üsullarını təyin etmək;
- tərəfdaşlardan şikayət və təkliflərin alınması, qeydiyyatı alınması və həlli üçün prosedur və ya mexanizm təklif etmək.

2 LAYİHƏNİN TƏSVİRİ

2.1 Layihənin Əsaslandırılması

Gəncə, təxminən 330,663 nəfər³ əhalisi ilə Azərbaycanın üçüncü ən böyük şəhəridir. Şəhərə Hacıkənd, Cavadxan, Məhəmmədi, Natəvan, Sədilli və Şıxzamanlı qəsəbələri də daxildir. Şəhərin əhalisi təbii artım, urbanizasiya prosesi və miqrasiya kimi müxtəlif səbəblərdən artmaqda davam edir. Əgər əhali mövcud artım tempi ilə davam edərsə, 2040-cı ilə qədər

¹ AYİB. 2025. GrCF3 W2 - Gəncə Su və Çirkab Su. <https://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/55197.html>

² Konsorsiumun tərkibi: Ecoline International Ltd. (Bolqarıstan), Integra Consulting Ltd. (Çex Respublikası) və ABAK-Az Crowe Ltd. (Azərbaycan).

³ AR Dövlət Statistika Komitəsi. 2024. Azərbaycanın Demografik göstəriciləri https://www.stat.gov.az/menu/6/statistical_yearbooks/?lang=en

376,000 nəfərə çatı bilər. 2022-ci il Gəncə Baş Planına əsasən isə bu göstəricinin 2040-cı ilə⁴ qədər 500,000 nəfərə qədər artı biləcəyi proqnozlaşdırılır.

Şəhərin iqtisadiyyatı da inkişaf edir. Sənaye infrastrukturu əsasən metallurgiya sahəsi ilə təmsil olunur, daha sonra isə ərzaq məhsulları və maşın/avadanlıq istehsalı gəlir. Gəncə üçün hazırlanmış Baş Planda alüminium zavodunun genişləndirilməsi, gil torpaq zavodunun bərpası, xalça fabrikinin tikintisi və ixtisaslaşmış sənaye zonalarının inkişafı nəzərdə tutulur. Bunlara Gəncə Sənaye Parkı (metallurgiya, kobalt və gil-torpaq istehsalı), Gəncə Kimya Parkı (gübrələr və kimyəvi maddələr), Gəncə Əczaçılıq Sənayesi (dərman bitkiləri və naftən fraksiyası), həmçinin Kənd Təsərrüfatı Məhsullarının Emalı Texnologiyalarının İnkişafı Parkı (ət, süd, meyvə və tərəvəz emalı) daxildir.

Əhalinin artması və şəhərin iqtisadi inkişafı fonunda çirkab su təmizləmə həllərinin olmaması və bununla bağlı ekoloji və sağlamlıq risklərinin daha da artacağı gözlənilir. YŞFP⁵ çərçivəsində Gəncə şəhərində ÇSTQ-nin tikintisi ətraf mühit və ictimai sağlamlıq sahəsindəki ciddi problemlərin həlli üçün mühüm addım kimi qeyd edilmişdir. Strateji məqsədlərdən biri “çirkab suların təmizlənməsi üzrə işlək təmizləyici qurğunun və şəbəkənin tətbiqi və saxlanmasıdır.” Bu Layihə Gəncədə çirkab suların idarə olunmasının müasirləşdirilməsi və əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılması baxımından əsas əhəmiyyət daşıyır; əsas məqsəd sanitariya şəraitinin yaxşılaşdırılması, milli və beynəlxalq standartlara uyğunluğun təmin edilməsidir. Hal-hazırda şəhərin çirkab su idarəetmə sistemi köhnəlmişdir. Təmizlənməmiş kanalizasiya suları və digər mayələr sənaye tullantılarının axıdılması problemini daha da dərinləşdirərək su hövzələrinin, yeraltı suların və torpağın çirklənməsinə səbəb olur. ÇSTQ-nin inşası YŞFP sənədində müəyyən edilmiş 26 Əsas Fəaliyyətdən biri kimi qeyd olunub və Gəncənin yaşıl şəhər inkişafı istiqamətində mühüm bir addımdır. Müəyyən olunmuş Əsas Performans Göstəricilərinə (ƏPG) görə, məqsəd çirkab sularının ən azı 40%-nin müvafiq milli standartlara uyğun təmizlənməsini təmin etməkdir ki, bu da hazırda olan 0% göstəricisinə nisbətə əhəmiyyətli bir irəliləyiş olacaqdır.

Layihənin icrası həmçinin İcra Başçısının təşəbbüsü və Gəncə şəhərinin Davamlı Enerji və İqlim Fəaliyyət Planının icrası çərçivəsində Gəncə Bələdiyyəsinin öhdəliklərini dəstəkləyəcəkdir⁶.

2.2 Layihənin Xüsusiyyətləri və Yerləşməsi

Təklif olunan ÇSTQ-nin layihə üzrə məhsuldarlığı gündə təxminən 95,540 m³ orta axın həcmi təşkil edir ki, bu da 400,000 Əhali Ekvivalentinə (ƏE) uyğundur. ÇSTQ Gəncə şəhərinin bütün ərazisinə xidmət edə biləcək, mövcud əhalini və proqnozlaşdırılan artımı nəzərə alaraq, aşağıdakıları təmin edəcək:

- Aİ standartlarına uyğun, eyni zamanda milli axıdılma tələblərinə və qəbul edən su hövzələrinə axıdılma standartlarına cavab verən təmizlənməmiş çirkab suyun əldə olunması;
- Təkrar istifadə və ya son utilizasiya üçün uyğun sabitləşdirilmiş lili əldə olunması.

Cədvəl 1 ÇSTQ-nin əsas xüsusiyyətlərini ümumiləşdirir.

⁴ Gəncə Baş Planı, 2022.

⁵ AtkinsRéalis. 2024. AYİB Yaşıl Şəhərlər - Gəncə Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planı. <https://ebrdgreencities.com/assets/Uploads/PDF/Ganja-Green-City-Action-Plan-EN.pdf>

⁶ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/signatory/28209#contacts>

Cədvəl 1. ÇSTQ Layihəsinin Əsas Xüsusiyyətləri⁷

Parametr	Təsviri
Layihə təklifçisi:	ADSEA
Təxmini sərmayə xərci (CAPEX)	35-40 milyon AVRO, ƏDV xaric.
Çirkab su təmizləmə üçün layihə gücü	400,000 ƏE. Quru hava şəraitində orta axın həcmi – gündə 95 540 m ³ .
Tikinti mərhələsinin başlanğıcı və müddəti	Planlaşdırılmış tikinti 2027-ci ildə başlanır. Tikinti müddəti: 36 ay.
Yeni ÇSTQ-nin təxmini istismara verilmə tarixi	İyun 2029-cu il
Yeni ÇSTQ-nin layihə ömrü	50 il (İnşaat işləri) və 15 il (Mexaniki işlər).
Tikinti zamanı təxmini işçi sayı	100
İstismar zamanı təxmini işçi sayı	21

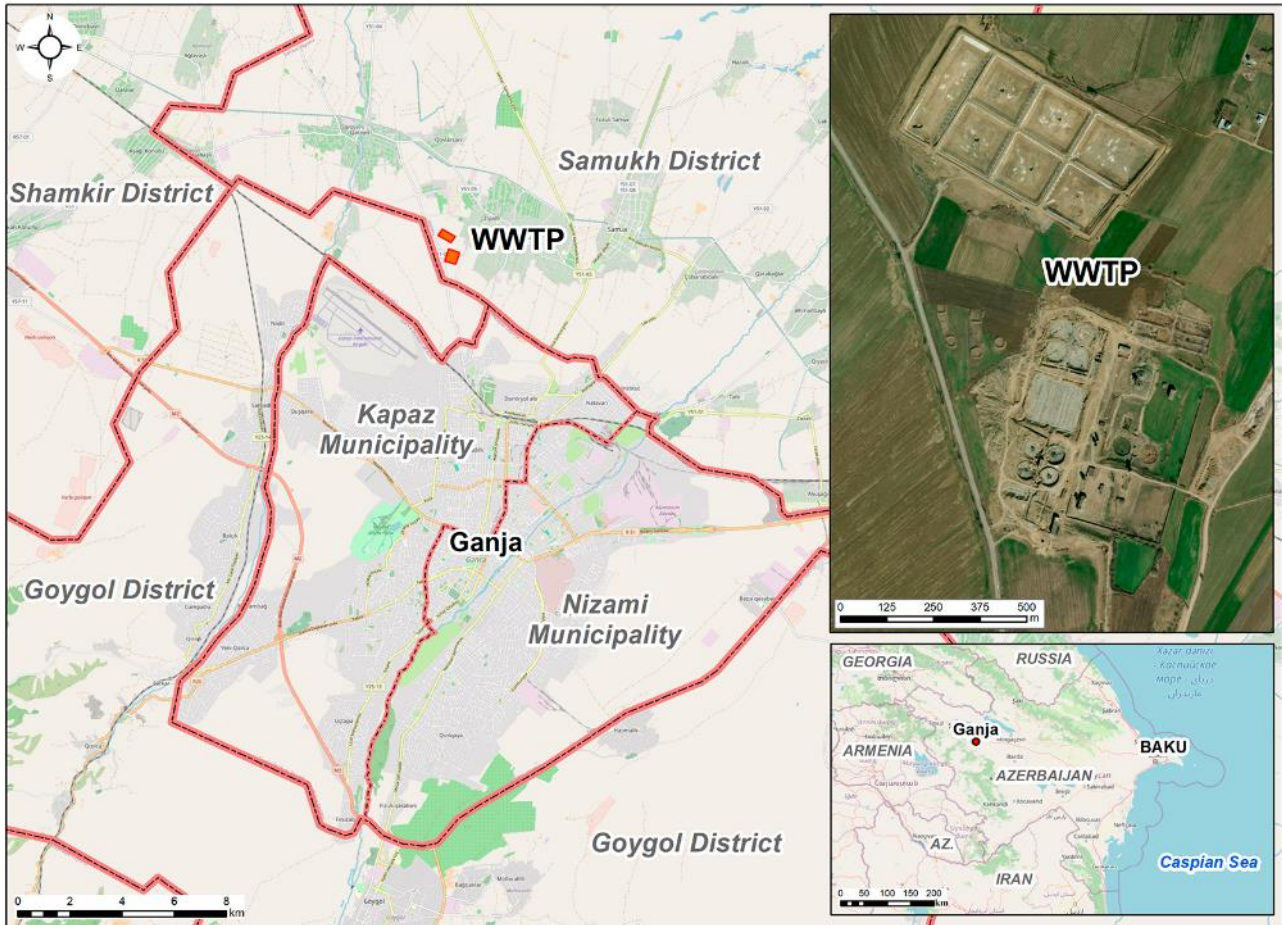
2024-cü ildə genişləndirilmiş Gəncə Su və Çirkab Su Layihəsi, o cümlədən hazırkı ÇSTQ Layihəsi⁸ üçün Texniki-İqtisadi Əsaslandırmanın Yenilənmiş Hesabatı tamamlanmışdır. Əvvəlki dövrlərdə, 2016-cı ildə ÇSTQ layihəsi üçün milli Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) hazırlanmış⁹ və 2016-cı ildə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Ekoloji Ekspertiza orqanı tərəfindən müsbət rəy (ƏMTQ təsdiqi) verilmişdir.

Təklif olunan ÇSTQ, 1980-ci illərdə inşasına başlanılmış, lakin tamamlanmamış mövcud ÇSTQ-nin ərazisində Gəncənin şimalında 2.3 km məsafədə inşa ediləcəkdir (**Şəkil 1**). ÇSTQ-nin ümumi sahəsi, ADSEA-nın mülkiyyətində olan, təxminən 33 hektardır, bu sahəyə gölməçə sahəsi də daxildir. 400,000 ƏE gücünə sahib ÇSTQ strukturları üçün təxmini tələb olunan sahə təxminən 15 hektar olacaqdır. Hazırda mövcud olan obyektlər iki ayrı parçada yerləşir: şimal hissəsində 2020-ci ildə KfW layihəsi çərçivəsində yenilənmiş axıntı suların gölməçələri yerləşir; cənub hissəsində isə bəzi yarımçıq tikililər və ya tərk edilmiş strukturlar yerləşir və bu sahə ÇSTQ tikintisi üçün ayrılıb (**Şəkil 2**).

⁷ Sweco, 2024. Gəncə Çirkab Su Təmizləmə Qurğusu – ƏMSTQ Əhatə Səviyyəsi Hesabatı, ADSEA-dan 2025-ci ilin aprel ayına qədər olan məlumatlara əsasən yenilənmişdir.

⁸ SWECO, 2024. Gəncə Su və Kanalizasiya üzrə Texniki İqtisadi Əsaslandırma - Yenilənmiş Hesabat, TİƏ Hesabatı.

⁹ Dornier-Schneider Consulting. 2016. Gəncə və Şəki Çirkab Su Təmizləmə Qurğuları üzrə Əlavə Təhlil Təhsili – Proqram Faza 3. Bölmə 1.3: Gəncə Çirkab Su Təmizləmə Qurğusu. Həcmi 3: Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Hesabatı.

Mənbə: Məsləhətçi tərəfindən hazırlanıb

Şəkil 1. Gəncə ÇSTQ Sahəsinin Yerləşməsi

Axıntı suları gölməçələri artıq təmir edildiyinə görə, onlar layihəyə daxil edilmir. KfW layihəsi çərçivəsində tikilmiş və Gəncədən ÇSTQ sahəsinə gedən əsas kanalizasiya kollektoru mövcuddur, buna görə də bu kollektor da layihəyə daxil edilmir. Dövlət və KfW maliyyələşdirməsi ilə tikilmiş mövcud kanalizasiya şəbəkəsi Gəncə çayının hər iki tərəfində şəhər mərkəzini əhatə edir və şəhərin qalan ərazilərinin birləşdirilməsi üçün layihə hazırlanmışdır¹⁰.

Layihə sahəsi Samux rayonunun Ziyadlı bələdiyyəsi ərazisində yerləşir. Ərazi müxtəlif məsafələrdə yerləşən yaşayış sahələri ilə əhatə olunmuşdur (**Şəkil 1**). Ziyadlı kəndi ən yaxın yaşayış yeridir və onun ən yaxın obyekt ÇSTQ sahəsindən 300 m şimal-şərqdə və axıntı suları gölməçələrindən 125 m məsafədədir (**Şəkil 2**). İstixana kəndi ÇSTQ-dan 1 km şimalda yerləşir, axıntı suları boşaltma borusunun bir hissəsinin kəndin yolu ilə keçməsi planlaşdırılır. Digər yaxın kəndlərdən biri Sərkərdir (şərqdə 600 m məsafədə). Ərazidə yerləşən digər kəndlər ÇSTQ/gölməçə sahəsindən daha uzaq məsafələrdədir: Govlarsarı (1.9 km şimalda), Alıməmmədli (2.2 km qərbdə) və Qarayeri (2.3 km şimal-qərbdə).

ÇSTQ-nin istehsal edəcəyi lilin idarə edilməsi üçün əlavə yer tələb oluna bilər. Əgər lil kənd təsərrüfatında yenidən istifadə edilə bilməzsə, lili 5 ilə qədər saxlamaq üçün daha geniş saxlama sahəsi – təxminən 16 hektar torpaq – tələb olunacaqdır. Hal-hazırda sahədə yalnız 4.4 hektar mövcud olduğundan, uzunmüddətli lil saxlama üçün əlavə 11.6 hektar torpaq alınmalıdır (**Şəkil 2**).

¹⁰ SWECO, 2024. Gəncə Su və Kanalizasiya üzrə Texniki İqtisadi Əsaslandırma - Yenilənmiş Hesabat, TİƏ Hesabatı.

Mənbə: Məsləhətçi tərəfindən Google Xəritələrindən və SWECO 2024 tərəfindən göstərilmiş əlavə torpaq konturundan istifadə edilməklə hazırlanmışdır¹¹

Şəkil 2. ÇSTQ və axıntı suları gölməçələrinin yerləri və əkinçilikdə təkrar istifadə mümkün olmadığı təqdirdə lilin idarə olunması üçün əldə edilə biləcək əlavə torpaq sahəsinin (mavi kontur) təklif olunan yeri

ADSEA təmizlənmiş çirkab sularının idarə olunması üçün müxtəlif variantları araşdırmışdır. Bitkiçilik mövsümündə təmizlənmiş axıntı sularının kənd təsərrüfatında təkrar istifadəsi məqsədilə suvarma kanalına ötürülməsi üçün axıntı borusunun tikilməsi planlaşdırılır. Vegetasiya mövsümündən kənar dövrdə isə bu sular Qoşqarçay çayına axıdılacaqdır. 2016-cı il ƏMTQ hesabatında axıntı sularının 8 km məsafədə yerləşən çaya yönləndirilməsi təklif edilirdi. Lakin daha qısa bir marşrut təklif və təsdiq edilmişdir – bu marşrut ÇSTQ-nin mövcud axıntı gölməçələrindən başlayan bir boru xəttindən istifadəni nəzərdə tutur (**Şəkil 3**). Bu boru xətti kənd təsərrüfatı sahələrindən keçən köhnə drenaj xəttini izləyəcək, İstixana kəndindən keçərək digər əkin sahələrini aşacaq və Şəmkir suvarma kanalına çatacaqdır. Daha sonra bu kanal boyunca uzanacaq, Govlarsarı kəndi yaxınlığındakı kanaldan keçəcək və Qarayeri kəndinə doğru davam edərək təmizlənmiş suyun Qoşqarçay çayına buraxılmasını təmin edəcəkdir.

¹¹ Eyni mənbə.

Şəkil 3. Gəncə ÇSTQ-dən suvarma kanalı və çaya qədər təklif olunan axıntı sularının axıdılması boru xətti marşrutu¹²

3 TƏRƏFDAŞLARIN CƏLBİ İLƏ BAĞLI HÜQUQİ TƏLƏBLƏR

3.1 Milli Hüquqi Tələblər

Bu Layihə ilə bağlı ictimai məsləhətləşmələr, məlumatların açıqlanması və şikayət mexanizmləri üzrə prosedurlar mövcud Azərbaycan qanunvericiliyi ilə tənzimlənir. Bu qanunvericiliyin əsas müddəaları aşağıda təqdim olunur.

30 sentyabr 2005-ci il tarixli "Məlumat əldə etmək haqqında" Qanun¹³, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 50-ci maddəsinə uyğun olaraq, informasiyaya azad, məhdudiyyətsiz və bərabər əsaslarla çıxışın hüquqi mexanizmini təmin etmək məqsədi daşıyır. Qanun açıq cəmiyyət və hüquqi dövlət prinsiplərinə əsaslanaraq, vətəndaşların ictimai vəzifələrin icrasına nəzarətini təmin edir. Bu qanuna əsasən, hər bir şəxs məlumat sahibinə birbaşa və ya nümayəndəsi vasitəsilə müraciət edə və məlumatı əldə etməyin üsul və formasını seçə bilər. Müraciət edən şəxs aşağıdakı hüquqlara malikdir:

- tələb olunan məlumatın məlumat sahibində olub-olmaması barədə sorğu vermək;
- olmayan məlumatın əldə olunmasına yardım edəcək əlavə məlumatları almaq;
- əgər məlumat, məlumat sahibində mövcuddursa, onu azad, məhdudiyyətsiz və bərabər əsaslarla əldə etmək.

Bundan əlavə, şəxslər özləri haqqında sənədləşdirilmiş məlumatlarla tanış olmaq, bu məlumatlara düzəliş edilməsini tələb etmək, həmin məlumatlardan kimlərin və hansı məqsədlə istifadə etdiyini öyrənmək hüququna malikdirlər.

¹² Eyni mənbə.

¹³ https://www.ecoi.net/en/file/local/1349326/1226_1335526963_azerbaijan-law-on-right-to-obtain-information-2005-en.pdf

30 sentyabr 2015-ci il tarixli “Vətəndaşların müraciətlərinə baxılması qaydası haqqında” Qanun vətəndaşların dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanlarına müraciət etmək hüququ ilə bağlı prosedurları tənzimləyir. Qanun vətəndaş müraciətlərinə baxılma ilə bağlı ümumi anlayış və prinsipləri müəyyən edir, qanunun tətbiq sahəsini, müraciət edənlər üçün tələbləri, müraciətlərin qəbul olunması, qeydiyyatı alınması və baxılması prosedurlarını əhatə edir. Həmçinin, qanunda hüquq pozuntuları və korrupsiya ilə bağlı müraciətlərə baxılması xüsusiyyətləri, müraciətlərə baxan vəzifəli şəxslərin vəzifələri, müraciət edənlərin hüquqları, həmçinin kütləvi informasiya vasitələri və ya telefon vasitəsilə edilən şifahi (yazılı olmayan) müraciətlərə baxılma qaydaları müəyyən edilir.

22 noyabr 2013-cü il tarixli “İctimai iştirakçılıq haqqında” Qanun ictimai müzakirələr (o cümlədən qanun layihələri üzrə), ictimai dinləmələr, ictimai rəy sorğuları və yazılı məsləhətləşmələr kimi müxtəlif iştirak və məsləhətləşmə formalarını nəzərdə tutur. Bu təşəbbüslər dövlət orqanları, yerli özünüidarəetmə qurumları, vətəndaş cəmiyyəti institutları, ictimai şuralar və ya ayrı-ayrı vətəndaşlar tərəfindən irəli sürülə bilər. Bununla belə, qanun dövlət orqanlarını ictimai dinləmələr və ya müzakirələr keçirməyə məcbur etmir.

İctimai dinləmələr milli ƏMTQ prosesinin bir hissəsidir və bu, 2022-ci ilin oktyabr ayında Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) qaydalarında nəzərdə tutulur. Bu qaydalar 21 sentyabr 2022-ci il tarixli 362 sayılı Qərarla, 17 iyul 2018-ci il tarixli “ƏMTQ haqqında” Qanuna əsasən təsdiq edilmişdir.

3.2 AYİB-in Tələbləri

AYİB tərəfindən maliyyələşdirilən bütün layihələr, Ətraf Mühit və Sosial Siyasətinin tələblərinə cavab verəcək şəkildə qurulmalıdır. Bu siyasət, ətraf mühit və sosial dayanıqlılığın əsas sahələri üzrə 10 (on) Performans Tələbindən (PT) ibarətdir. Maraqlı tərəfdaşların cəlb olunması ilə bağlı müvafiq AYİB tələbləri aşağıdakı sənədlərdə əks olunmuşdur:

- PT10: Məlumatların Açıqlanması və Tərəfdaşlarının Cəlb Edilməsi¹⁴;
- Təlimat Qeydi – PT10: Məlumatların Açıqlanması və Tərəfdaşlarının Cəlb Edilməsi (2023)¹⁵.

Bundan əlavə, AYİB-in Müstəqil Layihə Hesab Verilməsi Mexanizmi¹⁶, müstəqil son çarə vasitəsi olaraq, layihə təsirlənmiş şəxslər və vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları tərəfindən AYİB tərəfindən maliyyələşdirilən layihələrə dair irəli sürülən sosial, ətraf mühit və ictimai açıqlama məsələlərinin həllini asanlaşdırmaq məqsədi daşıyır. Bu mexanizm, layihə tərəfdaşları arasında məsələlərin həllinə kömək edir və ya Bankın özünün Ətraf Mühit və Sosial Siyasətinə və Məlumat əldə etmə Siyasətinin¹⁷ layihə ilə bağlı maddələrinə riayət edib-etmədiyini müəyyən edir, tətbiq olunduqda bu siyasətlərə hər hansı bir uyğunsuzluğun mövcudluğunu həll etməyə çalışır, eyni zamanda Bankın gələcəkdə bu siyasətlərə əməl etməməsinin qarşısını alır.

AYİB, tərəfdaşların cəlb olunmasını yaxşı biznes təcrübəsinin mühüm bir hissəsi və layihələrin keyfiyyətinin artırılmasının bir yolu olaraq hesab edir. Tərəfdaşların cəlb olunması, layihə boyu davam edən bir proses olacaq və bu, layihədən təsirlənə biləcək və ya layihəyə təsir göstərə biləcək bütün tərəfdaşlarla şəffaflığı təmin edəcək.

Torpaq alqı-satqısı prosesinin bir hissəsi olaraq, lazım olduqda, tərəfdaşların cəlb olunması, ictimai maraq kəsb edən layihələr üçün milli qanunvericiliyə və AYİB tələblərinə uyğun olaraq

¹⁴ AYİB-in Ətraf Mühit və Sosial Siyasəti, 2019 <https://www.ebrd.com/home/news-and-events/publications/institutional-documents/environmental-and-social-policy-2019.html>

¹⁵ AYİB. 2023. <https://www.ebrd.com/home/who-we-are/ebd-values/ebd-environmental-social-sustainability/reports-and-policies/ebd-performance-requirements.html#PR10>

¹⁶ <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/projects/independent-project-accountability-mechanism/about-ipam.html>

¹⁷ <https://www.ebrd.com/home/who-we-are/strategies-governance-compliance/access-to-information-policy.html>

həyata keçirilməlidir, xüsusilə: PT5 Torpaq Alqı-Satqısı, Torpaq İstifadəsinə Məhdudiyyətlər və Məcburi Köçürülmə və əlaqəli AYİB təlimatları.

Aşağıdakı tərəfdaşların cəlb olunması elementləri Layihə üçün tətbiq edilir:

- **tərəfdaşların müəyyən edilməsi**, o cümlədən Layihə ilə əlaqəli tərəflər (şəxslər və ya qruplar), hansı ki, öz xüsusi vəziyyətlərinə görə imkansız və ya həssas ola bilər; onların təhlili, Layihə üçün uyğun olan ünsiyyət səviyyəsini müəyyən etmək məqsədi ilə;
- **tərəfdaşların cəlb olunması planlaması**, Layihənin icrası boyunca müəyyən edilmiş tərəfdaşlarla necə əlaqə qurulacağını izah edən TCEP-nin hazırlanması;
- **məlumatların açıqlanması**, layihə ilə əlaqəli olan və onun ƏT və Sosial təsirləri, riskləri və imkanlarını əhatə edən məlumatların tərəfdaşlara təmin edilməsi ilə, mənalı məsləhətləşmə – davam edən bir prosesin ikitərəfli şəkildə həyata keçirilməsi;
- **şikayət mexanizminin qurulması**, tərəfdaşların narahatlıqlarını və şikayətlərini qəbul etmək və həllini asanlaşdırmaq məqsədi ilə, xüsusilə Sifarişçinin ƏT və Sosial fəaliyyətinə dair olanları;
- tərəfdaşlara ƏT fəaliyyətləri ilə bağlı **davamlı hesabatların təqdim edilməsi**, illik olaraq ən azı bir dəfə hesabatların açıqlanması.

Bu TCEP, layihənin əhatə dairəsi, təbiəti və mümkün təsirləri ilə uyğunlaşdırılmışdır və müəyyən edilmiş tərəfdaşların qərar qəbul etmə və gələcək planlaşdırma proseslərində nəzərə alınmasını təmin edir, vəzifə və məsuliyyətlər açıq şəkildə müəyyən edilmişdir.

4 ŞİRKƏTİN TƏRƏFDAŞLARIN CƏLB EDİLMƏSİNİN MÖVCUD PRAKTİKASI

Bu fəsil ADSEA-nın ümumi tərəfdaşlarla əlaqə qurma fəaliyyətlərini və şikayət mexanizmini təqdim edir və ÇSTQ-nun hazırlanmasında, məsələn, Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planı və Gəncə İnkişaf Planı kimi strateji sənədlərin hazırlanması zamanı aparılan məsləhətləşmələrin ümumi mənzərəsini təqdim edir.

4.1 Ümumi Təcrübə

ADSEA aşağıdakı əsas ünsiyyət kanallarından istifadə edir¹⁸:

- Veb sahifə (<https://adsea.gov.az/>)
- sosial media, məsələn, Facebook, Twitter, Instagram, Telegram, YouTube
- onlayn platformalar, e-su və e-hökumət
- televiziya, radio və ya qəzetlər
- ADSEA Gəncənin sayğac oxuyucuları və digər əməkdaşları.

ADSEA, Gəncədə su təchizatı və çirkab su xidmətləri üçün xarici şikayət mexanizmi fəaliyyət göstərir. Gəncədəki tərəfdaşlar şikayətlərini və tələblərini müxtəlif kanallar vasitəsilə təqdim edə bilərlər:

- 955 - qaynar xətti
- ADSEA veb sahifəsi (<https://adsea.gov.az/>)

¹⁸ Sweco, 2024 Layihə üzrə su anbarları və boru komponentləri üçün tərəfdaşların cəlb edilməsi planı.

- sosial media
- tərəfdaşların ADSEA-nın Gəncə ofisində üz-üzə məsələləri qaldırma imkanları.

Hər bir şikayət sistematik şəkildə verilənlər bazasında qeyd olunur. Milli qanunvericilik ADSEA-ya məsələləri 15-30 gün ərzində həll etməyi tələb edir, amma agentlik həmişə daha sürətli nəticələr əldə etməyə çalışır, əksər şikayətləri 2-3 gün ərzində həll edir. ADSEA-nın müştəri departamentinin rəyinə görə, bu mexanizm öz etibarlılığı və səmərəliliyi ilə tərəfdaşların ehtiyaclarını qarşılamada uğur qazanmışdır.

4.2 Planlaşdırılan ÇSTQ ilə Bağlı Tərəfdaşların Cəlb edilməsi

Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planı, Gəncə Baş Planı və 2022 və 2023-cü illər üzrə Strateji Ekoloji Dəyərləndirmə (SED) hesabatı kimi strateji sənədlərin hazırlanması zamanı ÇSTQ-nin tikintisi nəzərdən keçirilmişdir¹⁹. ADSEA-nın təmsilçiləri, həmçinin akademiya, mütəxəssislər, QHT-lər və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin nümayəndələri bir sıra müsahibələr, fokus qrupları görüşlərdə fəal iştirak ediblər²⁰.

ÇSTQ-nin ilkin ƏMSTQ Əhatə Dairəsi (Skoping)²¹ mərhələsi zamanı 23 iyul 2024-cü ildə yerli tərəfdaşlarla ilkin müzakirələr keçirilmiş və bu müzakirəyə aşağıda adları sadalanan qurumlardan nümayəndələr və sakinlər qatılmışdır: ADSEA (Bakı), Gəncə Sukanal, Gəncə Şəhər Ekologiya və Təbii Sərvətlər İdarəsi; Gəncə şəhəri Kəpəz Bələdiyyəsi, Ziyadli Bələdiyyəsi, Nizami Bələdiyyəsi, Gəncə şəhəri, Ziyadli kəndinin sakinləri və Gəncə şəhərinin iki sakini.

Gəncədə tərəfdaşlarla görüş zamanı təmizləyici qurğuların tikintisi layihəsi haqqında əsas məlumatlar təqdim edilib, həmçinin iştirakçılara layihə ilə bağlı gözləntiləri, potensial faydaları və narahatlıqlarını bölüşmək təklif edilib. Ziyadli kəndinin nümayəndələri layihəni dəstəklədiklərini və layihənin beynəlxalq standartlara və ən yaxşı təcrübələrə uyğun tikiləcəyinə inandıqlarını bildirdilər. Onlar, həmçinin, yerli sakinlərə təsirin minimum olacağına əmin olduqlarını ifadə etdilər.

4.3 ƏMSTQ-nin Əhatə Dairəsinin Müəyyənləşdirilməsi Mərhələsində Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi üzrə Xülasə

ADSEA 2025-ci il 30 may tarixində əhatə dairəsinin müəyyənləşdirilməsi müzakirələrinin başlanıldığını elan etmiş, eyni zamanda Əhatə Dairəsi Hesabatı və Tərəfdaşlarının Cəlb Edilməsi Planını (TCEP) Azərbaycan və ingilis dillərində²² ictimaiyyətə təqdim etmişdir. ADSEA tərəfdaşları bu sənədlərlə bağlı rəy və təkliflərini təqdim etməyə dəvət etmişdir. Rəy və təkliflər ADSEA-ya təqdim edilmiş əlaqə vasitələri vasitəsilə göndərilə bilər. Elan Gəncə, Ziyadlı, Sərkər və İstixana kəndlərində keçirilməsi planlaşdırılan məsləhətləşmə görüşləri barədə məlumatı da ehtiva edirdi. Bu görüşlərin məqsədi Əhatə Dairəsi Hesabatının və SEP-in nəticələrini təqdim etmək və tərəfdaşların rəyini almaq idi.

2025-ci il 2–6 iyun tarixlərində ƏMSTQ Məsləhətçi Komandasının üzvləri Layihə sahəsinə səfər etmişdir. Əhatə Dairəsi Hesabatının və SEP-in kağız surətləri Kapaz və Ziyadlı bələdiyyələrinə, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinə, Azərbaycan Texnologiya Universitetinə (Kitabxana) və Samux Rayon İcra Hakimiyyətinə təqdim edilmişdir ki, maraq göstərən Tərəfdaşların əlçatanlığı təmin olunsun. Məsləhətləşmə görüşləri və müsahibələr zamanı Məsləhətçi layihəni və əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşlərinin məqsədlərini təqdim

¹⁹ UNECE. 2023. Gəncə şəhərinin Baş Planının layihəsi üzrə Pilot Strateji Ətraf Mühitin Qiymətləndirilməsinə dair İctimai Dinləmə. <https://unece.org/info/events/event/382914>

²⁰ AtkinsRéalis. 2024. AYİB Yaşıl Şəhərlər - Gəncə Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planı.

²⁰ <https://ebrdgrecities.com/assets/Uploads/PDF/Ganja-Green-City-Action-Plan-EN.pdf>

²¹ Sweco, 2024. Gəncə Çirkab Su Təmizləmə Qurğusu

²² ADSEA-nın rəsmi saytına baxın (ingilis və Azərbaycan dillərində): <https://adsea.gov.az/events/gence-seherinde-cirkab-su-temizleyici-qurgu-cstq-tikintisi-layihesine-dair-elan>

etmişdir. Gəncədə iki əhatə dairəsi məsləhətləşmə görüşü keçirilmişdir: biri elmi ictimaiyyət nümayəndələri, digəri isə QHT nümayəndələri ilə (**Cədvəl 2**) (**Əlavə 3**).

2025-ci il 30 iyun–2 avqust tarixlərində Məsləhətçi Komanda icmalarla işləmək üçün icazə aldıqdan sonra Layihə sahəsinə yenidən səfər etmişdir. Əvvəlcə görüşlər Ziyadlı, İstixana və Sərkərin yaxın yaşayış məntəqələrində planlaşdırılmışdı. Lakin iyun ayındakı sahə səfəri zamanı potensial axıntı suyu xətti boyunca yaşayan sakinləri layihə barədə məlumatlandırmaq üçün Gövlərsarı və Qaraəri bələdiyyələrində iki əlavə görüş təşkil edilmişdir.

Ümumilikdə, ƏMSTQ-nin əhatə dairəsi və açıqlanma mərhələsinin bir hissəsi olaraq 2025-ci ilin iyun–avqust ayları ərzində yeddi əhatə dairəsi məsləhətləşmə görüşü keçirilmişdir (**Cədvəl 2**), (**Şəkil 4**), (**Əlavə 3**). Bütün iştirakçılar əhatə dairəsi materialları ilə bağlı təkliflərini təqdim etməyə dəvət edilmişdir. Əhatə dairəsi müzakirələri dövründə həm ADSEA, həm də Məsləhətçi Komanda tərəfdaşlardan heç bir yazılı və ya telefonla əlaqə alınmış deyildi.

Görüşlər zamanı təqdimat hazırlanmış və təqdim edilmişdir. Layihə təqdimatı aşağıdakı mövzuları əhatə edirdi:

1. Layihənin təqdimatı və ümumi icmalı
2. ƏMSTQ və əhatə dairəsi prosesi
3. Əhatə dairəsi görüşlərinin məqsədləri
4. Əhatə dairəsi əsasında ƏM və S nəticələri, o cümlədən baza vəziyyəti, potensial məsələlər və faydalar
5. Tərəfdaşların cəlb edilməsi və şikayət mexanizmi

Şəkil 4. Bəzi ƏMSTQ əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşlərinin şəkilləri²³

²³ ƏMSTQ Məsləhətçisi tərəfindən çəkilmiş şəkillər

Məsləhətləşmə müzakirələri geniş mövzuları əhatə etmiş və iki əsas mövzuya bölünə bilər: i) layihəyə xas məsələlər və ii) icmaların sosial və ətraf mühitlə bağlı narahatlıqları. Ümumilikdə, yerli icma layihəni dəstəkləyir və onu uzunmüddətli problemlərin həlli kimi qiymətləndirir, məsələn, qoxu, suvarma üçün su çatışmazlığı və işsizlik.

Əsas layihəyə xas suallar aşağıdakılardır: 1) ÇSTQ sahəsinin seçilmə səbəbi və daha uzaq alternativlərin nəzərə alınıb-alınmaması; 2) ÇSTQ-nin dizayn standartları, planlaşdırılan gündəlik təmizləmə tutumu və seçilmiş texnologiya barədə ətraflı məlumat; 3) Yeni sənaye obyektlərindən gələcək yağış suları və potensial çirklənmənin idarə olunması; 4) Təmizlənmiş şlamın idarə olunması; 5) Qoxunun aradan qaldırılması üçün tədbirlər; 6) Sanitar qoruma zonasının ölçüsü.

Layihənin uzun müddət gecikməsi (bəzi müzakirələr 10 il əvvəl keçirilmişdir) nəzərə alınaraq, sakinlər həmçinin layihənin maliyyələşdirilməsi, o cümlədən maliyyə növləri və məbləğləri, eləcə də tikinti cədvəli barədə məlumat istəyirlər.

Sosial və ətraf mühitlə bağlı narahatlıqlar aşağıdakı mövzulara yönəlmişdir: 1) ÇSTQ-də daimi iş yerləri kimi iqtisadi faydalar; 2) Davam edən su çatışmazlığı və çirklənmə narahatlıqları, texniki təmizlənmiş axıntının təhlükəsizliyi və paylanması barədə zamanət tələbləri; 3) Kənd infrastrukturunun ağır texnikadan qorunması və səs-küy kimi təsirlərin yumşaldılması; 4) Mövcud kanalizasiya xəttindən gələn pis qoxu və sağlamlıq risklərinin həlli; 5) Suvarılan ərazilərdə kanalizasiya xətti vasitəsilə mövcud çirklənmə və suarmada istifadə olunan təmizlənməmiş suyun istifadəsi.

Məsləhətçi nümayəndələri bütün suallara və irəli sürülmüş şərhlərə cavab vermişdir (**Cədvəl 2**). Qaldırılmış məsələlər tam ƏMSTQ hesabatının hazırlanması zamanı əhatə olunacaqdır.

4.4 ƏMSTQ Sosial-iqtisadi Tədqiqatı çərçivəsində həyata keçirilmiş Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi üzrə Xülasə

ƏMSTQ-nin sosial-iqtisadi tədqiqatı üçün ətraf mühit və sosial-iqtisadi mövzularda əlavə cəlb etmə tədbirləri Gəncə, potensial təsirə məruz qalan Ziyadlı kəndi və Bakı ərazilərində həyata keçirilmişdir (**Əlavə 3**).

Gəncədə aparılmış sosial-iqtisadi tədqiqatlar 2025-ci il avqust ayında tamamlanmışdır və 38 nəfərdən (onlardan 10-u qadın) ibarət fokus qrup müzakirələri keçirilmişdir. Fokus qruplar aşağıdakı sosial qruplarla təşkil olunmuşdur: işləyən yaşlı kişilər və qadınlar, pensiyaçılar, gənclər (tələbələr) və kiçik və orta sahibkarlar.

Bundan əlavə, 5 iyun 2025-ci ildə Ziyadlı kəndində Sürətli Kənd Tədqiqatı aparılmışdır ki, yerli infrastruktur barədə ətraflı məlumat toplanılsın və sakinlərdən keyfiyyətli məlumatlar əldə edilsin. Bu tədqiqat təsirə məruz qalan yaşayış məntəqələrinin ətraflı təsviri üçün dəstək məqsədilə aparılmışdır.

Ziyadlı kəndində əlavə cəlb etmə tədbirləri çərçivəsində 31 iyul 2025-ci ildə layihə sahəsinə yaxın yaşayan fermerlər və sakinlərlə iki icma görüşü keçirilmişdir. Bu məsləhətləşmələr aşağıdakı mövzulara toxunmuşdur: 1) Region üzrə əsas təsərrüfat növləri; 2) Evlər üçün içməli su mənbələri və heyvanlar və suvarma üçün su mənbələri; 3) Mövcud su ilə bağlı problemlər; 4) ÇSTQ-nin tikintisi ilə bağlı icma gözləntiləri və narahatlıqları. Bundan əlavə, Ziyadlı kəndindən olan qadınlarla fokus qrup görüşü təşkil olunmuşdur ki, sosial-iqtisadi vəziyyət, su istifadəsi və layihənin gözlənilən təsirləri barədə gender yönümlü baxışlar əks etdirilsin.

Fokus qruplar və görüşlərin nəticələri sonradan ƏMSTQ hesabatının Sosial Baza bölməsinə inteqrasiya edilmişdir.

5 TƏRƏFDAŞLARIN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ VƏ TƏHLİLİ

5.1 Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi Yanaşması / Metodologiyası

Effektiv tərəfdaşların cəlb edilməsi prosesinin ilkin mərhələsi, layihədən təsirlənəcək tərəfləri və ya ona marağı olan, nəticələrinə müsbət və ya mənfi təsir göstərmə qabiliyyətinə malik olan şəxsləri müəyyən etməkdən ibarətdir, bu təsir daimi və ya müvəqqəti ola bilər.

Bu tərifə əsaslanaraq, layihənin tərəfdaşları iki əsas kateqoriyaya bölünür:

- **Təsirlənmiş tərəflər:** Layihədən fiziki mühitə, sağlamlığa, təhlükəsizliyə, mədəni təcrübələrə, rifah və dolanışqı şəraitinə real və ya potensial təsirlərdən əziyyət çəkən və ya çəke biləcək fərd və ya qruplar;
- **Maraqlı tərəflər:** Layihənin yeri, xüsusiyyətləri, təsirləri və ya ictimai maraq doğuran məsələlərlə əlaqədar marağı olan fərd və ya qruplar.

Layihə ilə əlaqəli tərəfdaşların müəyyən edilməsi aşağıdakı meyarlara əsaslanaraq həyata keçirilib:

- **Təsir:** Layihənin həyata keçirilməsi müəyyən sosial qrupları (tərəfdaşları) əhəmiyyətli dərəcədə təsirləndirə bilər;
- **Təsir gücü:** Sosial qrup layihənin həyata keçirilməsi prosesinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmə qabiliyyətinə malikdir;
- **Əməkdaşlıq:** Şirkətlə verilmiş sosial qrup arasında əməkdaşlıq qurmaq imkanları mövcuddur;
- **Maraq:** Layihədən birbaşa təsirlənməyən, lakin ona maraq göstərə biləcək sosial qrup və ya fərdlər (göstərməyəcək də ola bilər).

Cədvəl 2. ƏMSTQ əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşlərində qaldırılmış suallar / məsələlərin xülasəsi və verilmiş cavablar

No	Tarix	Yer / Məkan	Number of participants (women) ²⁴	İştirakçılar tərəfindən qaldırılmış əsas suallar / məsələlər	Məsləhətçi tərəfindən verilən cavablar
1	04.06.2025	Gəncə şəhəri	28 (20)	<ul style="list-style-type: none"> Layihənin kənd təsərrüfatına və ətraf mühitə potensial mənfi təsiri; ÇSTQ sahəsində qiymətli bitki və heyvan növlərini müəyyən etmək üçün bioloji müxtəliflik üzrə hədəfli tədqiqatların mövcudluğu; Təklif olunan təmizləmə texnologiyasının yeni sənaye müəssisələrindən gələcək potensial çirklənməni idarə etmək imkanları. Bütün tərəfdaşların — sənaye müəssisələrindən fərdi vətəndaşlara qədər — öz məsuliyyətlərini qəbul etməsi və çirkab suların sistemə xam şəkildə axıdılmasının qarşısını alması zərurəti; Planlaşdırılan ÇSTQ-nin mövcud əkin torpaqlarında yerləşdirilməsinin əsaslandırılması; Laboratoriyanın yaradılması ilə bağlı aydınlaşdırma; Təmizlənmiş şlamın idarə olunması: təkrar istifadəsi (məsələn, gübrə kimi) və ya utilizasiya, həmçinin müxtəlif variantların ətraf mühit və kənd təsərrüfatı baxımından təhlükəsizliyi; 	<ul style="list-style-type: none"> Mütəxəssislər ÇSTQ-nin ətraf mühit və sosial təsirlərini, o cümlədən torpaq, hava çirklənməsi, bitkilər və insan sağlamlığına təsirlərini qiymətləndirirlər. Layihənin kənd təsərrüfatına çirklənmə riskini azaltması, sağlamlıq və təhlükəsizliyi yaxşılaşdırması və bazar imkanlarını genişləndirməsi gözlənilir. Sahədə bioloji müxtəlifliyi qiymətləndirmək və ÇSTQ-nin potensial təsirini təhlil etmək üçün milli məsləhətçi işə cəlb edilir. Seçilmiş çirkab suyun təmizlənməsi texnologiyası, təmizlənmiş suyun suvarma üçün milli standartlara cavab verməsini təmin etmək üçün mövcud çirkab su parametrlərinə əsaslanacaq. Gəncədəki bütün tərəfdaşlar, xam suyun sistemə axıdılmasının qarşısını almaq üçün maarifləndirmə kampaniyaları və monitoring vasitəsilə məsuliyyəti paylaşmalıdırlar. Sahə 1960-cı illərdə təmizləmə qurğusu üçün nəzərdə tutulmuşdu; lakin bəzi torpaqlar artıq istifadədədir və ya əkilib-becərilir. Qiymətləndirmə indiki istifadəni, fermer gəlirlərini və infrastrukturunu analiz edir ki, təsirlər minimuma endirilsin və lazım gələrsə kompensasiya təmin edilsin. Layihə ilkin mərhələdədir; laboratoriyanın yaradılması ilə bağlı hələ yekun qərar verilməyib. Su keyfiyyətinin monitoringi akkreditə olunmuş laboratoriyalar vasitəsilə milli qaydalara uyğun aparılacaq. ÇSTQ-dən çıxan şlam fosfor və azot kimi qida maddələri ehtiva edir və toksiklikdən qaçınmaq üçün səviyyələr nəzarət olunmaqla gübrə kimi istifadə edilə bilər. ƏMSTQ şlamın təhlükəsiz idarə olunmasını qiymətləndirəcək.

²⁴ ƏMSTQ mütəxəssisləri də daxil olmaqla. İştirakçıların siyahısı və görüşlərin protokolları tələb olunduqda təqdim olunur.

No	Tarix	Yer / Məkan	Number of participants (women) ²⁴	İştirakçılar tərəfindən qaldırılmış əsas suallar / məsələlər	Məsləhətçi tərəfindən verilən cavablar
				<ul style="list-style-type: none"> • ÇSTQ-nin planlaşdırılmış gündəlik təmizləmə tutumu. ÇSTQ sistemində yağış sularının inteqrasiyası, o cümlədən güclü yağışlar zamanı pik yükün idarə olunması. 	<ul style="list-style-type: none"> • Qurğunun tutumu gündə 95,000–120,000 m³ təşkil edir ki, bu da Gəncənin artım ehtiyaclarına və çirkab suyun həcminə uyğundur. Yağış suları bu kanalizasiya sistemində daxil deyil; ayrıca drenaj sistemi imkanları müzakirə olunur.
2	05.06.2025	Gəncə şəhəri	12 (6)	<ul style="list-style-type: none"> • Layihənin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı məlumatlar, o cümlədən növü və məbləği. • ÇSTQ-nin tikinti müddəti. • Bu layihə ilə AYİB-in Yaşıl Şəhərlər Layihəsi üzrə son məsləhətləşmə arasında əlaqə. • Samux rayonunun suvarılan ərazilərində mövcud çirklənmə ilə bağlı narahatlıqlar və yerli tərəvəzlərin alınmasının təhlükəsizliyi. • Regionda su qıtlığı və suvarma üçün ÇSTQ-dən təmizlənmiş suyun istifadəsinin faydaları. • Seçilmiş çirkab suyun təmizlənməsi texnologiyası ilə bağlı texniki məlumatlar və ÇSTQ-də bioloji və kimyəvi qiymətləndirmələr üçün təkliflər. • Yağış sularının ÇSTQ sistemində inteqrasiyası. 	<ul style="list-style-type: none"> • Layihə AYİB-dən 35 milyon avro məbləğində dövlət zəmanətli kreditlə maliyyələşdirilir. • ÇSTQ 2029-cu ilə qədər tikilməlidir. • Bu layihə AYİB-in Gəncə Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planının əsas hissəsidir. • Mütəxəssislər hal-hazırda suarmada xam çirkab sudan istifadə nəticəsində mövcud olan əkin torpaqlarının çirklənməsi barədə məlumat tapmağa çalışırlar. Qeyri-hökumət təşkilatlarından mövcud məlumatlar mütəxəssislərlə paylaşılı bilər. • Təmizlənmiş su kənd təsərrüfatında suvarma üçün təhlükəsiz şəkildə istifadə olunacaq, bu, Ətraf Mühit Nazirliyinin tələblərinə uyğundur. • ÇSTQ mexaniki, bioloji və üçüncü mərhələli təmizləmə prosesindən ibarət üç mərhələli sistemdən istifadə edir. • Yağış suları bu kanalizasiya sistemində daxil deyil; ayrıca drenaj sistemi imkanları müzakirə olunur.
3	31.07.2025	Ziyadlı kəndi ²⁵	46 (13)	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni ÇSTQ üçün dizayn standartları. • Mütəxəssislərin köhnə təmizləmə qurğusunun sahəsinin mövcud vəziyyəti, o cümlədən yarımçıq tikinti barədə məlumatlılığı. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni ÇSTQ müasir və ekoloji cəhətdən təmiz üç mərhələli təmizləmə proseslərindən istifadə edəcək, bu proseslər digər ölkələrdə tətbiq olunanlarla oxşardır. • Köhnə ÇSTQ binaları köhnəlib və sökülüb yenidən tikiləcək. Qeyd olunan kanalizasiya xətti tikinti layihəsi ayrıca layihədir və artıq tamamlanıb.

²⁵ Yerli sakinlərlə ictimai əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşü

No	Tarix	Yer / Məkan	Number of participants (women) ²⁴	İştirakçılar tərəfindən qaldırılmış əsas suallar / məsələlər	Məsləhətçi tərəfindən verilən cavablar
				<ul style="list-style-type: none"> • Yerli sakinlərin qeyd etdiyi köhnə qurğuda əsas problem olan iyn aradan qaldırılması tədbirləri yeni ÇSTQ-də. • Yeni ÇSTQ-nin kəndə yaxın yerləşdirilməsinin əsaslandırılması və sakinlərə təsiri minimuma endirmək üçün uzaq alternativlərin, məsələn, Goygol rayonundakı istifadə olunmamış qeyri-kənd təsərrüfatı torpaqlarının nəzərə alınması. • Təmizlənmiş suyun kənd təsərrüfatında suvarma üçün istifadəsi və onun paylanması üçün idarə olunması. • Yeni ÇSTQ ətrafında sanitariya mühafizə zonasının ölçüsü və yaxın evlərə və torpaq sahələrinə təsiri. • ÇSTQ-nin kanalizasiya sızması nəticəsində artesian quyuların uzunmüddətli çirklənməsinə təsiri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni qurğu müasir texnologiyalardan istifadə edəcək və sakinlər üçün xoşagəlməz iyn qarşısını almaq məqsədilə sanitariya mühafizə zonası yaradacaq. • ÇSTQ-nin yeri Azərbaycan hökuməti tərəfindən seçilib və dəyişdirilə bilməz. Yeni tikinti mövcud sahəni təmizləyəcək, əvvəlki problemləri aradan qaldıracaq və ətraf mühiti yaxşılaşdıracaq. • ÇSTQ-dən çıxan təmizlənmiş su ADSEA tərəfindən idarə olunacaq. Yerli şöbə suvarma üçün paylanması həyata keçirəcək. • Sanitariya mühafizə zonasının ölçüsü dizaynerlər və ADSEA tərəfindən müəyyən edilir. Əgər sizin əmlakınız bu zonadadırsa, siz şəffaf məlumatlandırılacaqsınız və kompensasiya və ya köçürmə üçün hüquqi prosedurlar barədə tam məlumat əldə edəcəksiniz. • Yeraltı suyun çirklənməsi ilə bağlı narahatlıq nəzərə alınıb. Yeni ÇSTQ kanalizasiyanın torpağa sızmasının qarşısını alaraq içməli suyun çirklənməsini önleyəcək.
4	31.07.2025	İstixana kəndi	15 (9)	<ul style="list-style-type: none"> • ÇSTQ-nin tikintisindən icmaya iqtisadi faydalar, məsələn, iş yerləri və torpaq təminatı. • Kəndin təcili problemləri — məhdud səhiyyə xidməti, ictimai nəqliyyatın olmaması və açıq ictimai məkanların azlığı nəzərə alınaraq, ÇSTQ-nin tikintisi prioritet sayılır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni ÇSTQ çirkab suların yaratdığı kritik ətraf mühit və ictimai sağlamlıq problemlərini həll etmək üçün inşa edilir. • Kəndin sosial və ekoloji problemləri yaxşı başa düşülür. Mütəxəssislər ümid edirlər ki, yeni təmizləmə qurğusu daha yaxşı gələcəyə doğru ilk addım olacaq və icmanın inkişafına və böyüməsinə imkan yaradacaq.
5	31.07.2025	Sərkar kəndi	20 (12)	<ul style="list-style-type: none"> • İcmanın qərar qəbul etmə prosesində rolu və layihənin icrasına təsiri. • ÇSTQ-nin yerli sakinlərin gündəlik həyatına potensial təsiri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sakinlərin rəy və töhfələri bu layihə üçün çox vacibdir. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının tələblərinə uyğun olaraq, yerli vətəndaşların narahatlıqları dinlənilməlidir. Əgər layihəyə qarşı etirazınız əsaslıdırsa, mütəxəssislər rəy və tövsiyələrinizi birbaşa milli layihə menecerlərinə (ADSEA) və Banka təqdim edəcəklər. • Yeni təmizləmə qurğusu birbaşa olaraq fermerlərə fayda gətirəcək. Hal-hazırda kənd məhsulları Gəncədə çirkab su ilə suvarma ilə bağlı narahatlıqlar səbəbindən ticarətdə istifadə olunmur. Təmiz və etibarlı su mənbəyi təmin etməklə, qurğu yerli bazarlara çıxışı bərpa etməyə kömək edəcək və məhsulların uzaq şəhərlərə,

No	Tarix	Yer / Məkan	Number of participants (women) ²⁴	İştirakçılar tərəfindən qaldırılmış əsas suallar / məsələlər	Məsləhətçi tərəfindən verilən cavablar
				<ul style="list-style-type: none"> • ÇSTQ-nin mövcud su problemlərinə təsiri, xüsusən də fermerlərin çirkənlənmiş sudan suvarmada istifadə etməsi məsələsi. • İcmanın ÇSTQ-nin tikintisindən əldə edəcəyi iqtisadi və sosial faydalar. 	<p>məsələn Bakı və ya Sumqayıta daşınma ehtiyacını azaldaraq gəlirləri artıracaq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Qurğu suvarma üçün yeni, etibarlı təmizlənmiş su mənbəyi təmin edəcək. Bu təmiz su məhsul itkisini önəlməyə, məhsuldarlığı artırmağa və kəndin artesian quyularına asılılığını azaltmağa kömək edəcək. • ÇSTQ bütün işsizlik problemlərini həll edə bilməsə də, həm tikinti, həm də istismar mərhələlərində sakinlər üçün sabit, uzunmüddətli iş yerləri yaradacaq.
6	01.08.2025	Gövlarsarı kəndi	14 (5)	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni ÇSTQ-nin tikinti müddəti. • ÇSTQ-nin tikintisi nəticəsində kanalizasiya xətlərindən yayılan güclü iyn və potensial sağlamlıq risklərinin aradan qaldırılması. • ÇSTQ-nin kəndə və sakinlərə təsirinin minimal olması, uzaq məsafədə yerləşməsi səbəbindən. • Fermerlərin çirkənlənmiş sudan istifadəsinin qarşısını almaq üçün ÇSTQ-dən təmizlənmiş suyun təmin olunması imkanı. • İcma üzvlərinin iqtisadi vəziyyətini yaxşılaşdırmaq məqsədilə ÇSTQ-də iş imkanlarının yaradılması. • Ağır tikinti texnikasından kənd infrastrukturuna zərərini qarşısını almaq və səs-küy kimi mənfi təsirləri azaltmaq üçün tədbirlər. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni çirkab su təmizləmə qurğusunun (ÇSTQ) 2029-cu ilə qədər tamamlanması planlaşdırılır. • Yeni qurğu kanalizasiya xətlərindən yayılan iyn problemini tamamilə aradan qaldıracaq. Təmizlənmiş su yeni boru xətti vasitəsilə təhlükəsiz şəkildə Qoşqar çayına axıdılacaq və çirkənlənmiş suyun kənddən keçməsinin qarşısı alınacaq. • Yeni qurğu yerli iqtisadiyyatı bərpa etməyə kömək edəcək. Hal-hazırda ÇSTQ-nin olmaması səbəbindən məhsulları uzaq bazarlara, məsələn Bakı və Sumqayıta satmaq məcburiyyətindəsiniz, çünki Gəncə sakinləri çirkənlənmiş su ilə suvarmadan narahatdır. Bu layihə etimadı bərpa edəcək və yaxın bazarlara məhsullarınızın çıxışını açacaq. • Qurğu davamlı və təhlükəsiz təmiz su mənbəyi təmin edəcək. Bu, etibarsız quyulara olan asılılığı azaldacaq, məhsul itkisini önleyəcək, məhsuldarlığı artıracaq və kənddə çirkənlənmiş su problemini aradan qaldıracaq. • Layihə həm tikinti, həm də istismar mərhələlərində sabit iş yerləri yaradacaq. Bu vəzifələr kənd sakinlərinə açıq ola bilər. Mütəxəssislər həmçinin sakinləri yerli özünüməşğulluq proqramlarını araşdırmağa təşviq ediblər. • Layihə dizaynerləri bütün bu amilləri və əvədarlığa bağlı riskləri nəzərə alırlar. Təsirləri minimuma endirmək üçün tikinti standartlarından istifadə ediləcək. Müasir texnologiya və iş təşkilatı sizin təhlükəsizliyinizi təmin etmək üçün tətbiq olunacaq. ƏMSTQ də lazımı tövsiyələri verəcək.

No	Tarix	Yer / Məkan	Number of participants (women) ²⁴	İştirakçılar tərəfindən qaldırılmış əsas suallar / məsələlər	Məsləhətçi tərəfindən verilən cavablar
7	02.08.2025	Qarayeri kəndi	16 (9)	<ul style="list-style-type: none"> Kanalizasiya xətlərindən yayılan pis iy və suarmada xam suyun istifadəsi məsələsi. Təmizlənmiş suyun təhlükəsizlik standartlarına uyğunluğu və bu "texniki cəhətdən təmiz" suyun mümkün istifadə sahələri. Açıq kanalizasiya xətti ilə çirklənmiş torpağın təmizlənməsi və bərpası planları. 	<ul style="list-style-type: none"> Yeni ÇSTQ bu problemi əhatəli şəkildə həll etmək üçün xüsusi olaraq layihələndirilib; çirkab sular axıdılmadan əvvəl təmizlənəcək. Bu, həm çirklənmə mənbəyini, həm də əlaqəli sağlamlıq risklərini aradan qaldıracaq. "Texniki cəhətdən təmiz su" yüksək standartlara uyğun təmizlənmiş su deməkdir və suvarma və balıqçılıq kimi fəaliyyətlərdə təhlükəsiz şəkildə istifadə oluna bilər. Bu su toksik maddələrdən və zərərli bakteriyalardan azad olacaq və yerli kənd təsərrüfatı üçün yeni, etibarlı mənbə təmin edəcək. Hazırda kanalizasiya xətti boyunca torpağın təmizlənməsi üçün xüsusi planlar yoxdur. Lakin, çirklənmiş ərazinin təmizlənməsi və bərpası məsələsi yekun tövsiyələrdə nəzərə alınacaq. Bu məsələ açıq kanalın yerini tutacaq yeni boru xəttinin tikintisi çərçivəsində həll olunacaq.

5.2 Tərəfdaş Kategoriyaları Və Qrupları

Bütün tərəfdaşlar aşağıdakı iki əsas kateqoriyaya bölünüb:

- **Daxili tərəfdaşlar:** Layihəni həyata keçirən təşkilatları və onlarda çalışanları təmsil edən şəxslər – rəhbərlik, işçilər, sahiblər, səhmdarlar, həmçinin cari əməliyyatlarla və layihənin həyata keçirilməsi ilə əlaqəli olan və ondan faydalanan podratçılar və alt-podratçılar (investorlar və səhmdarlar)
- **Xarici tərəfdaşlar:** Şirkət və Layihə ilə birbaşa əlaqəsi olmayan, lakin qərar və fəaliyyətlərindən bir şəkildə təsirlənən qruplar və fərdlər.

TCEP, Şirkətin **xarici tərəfdaşlarla** əlaqəsini əhatə etməyi nəzərdə tutur, halbuki tərəfdaş təhlili həm daxili, həm də xarici tərəfdaşları əhatə edir.

Effektiv və mənalı cəlb edilməni təmin etmək üçün Layihənin xarici tərəfdaşları aşağıdakı qruplara bölünüb:

- Potensial olaraq təsirlənə biləcək tərəflər:
 - Potensial olaraq təsirlənəcək icmalar;
 - Potensial olaraq həssas qruplar;
 - Potensial olaraq təsirlənəcək kommersiya və ictimai təşkilatlar.
- Maraqlı tərəflər:
 - Dövlət orqanları;
 - Regional/şəhər/rayon orqanları;
 - İcmalar;

qeyri-kommersiya təşkilatları (Qeyri-hökumət təşkilatları (QHT), kütləvi informasiya vasitələri, elmi müəssisələr və digərləri);

- Kommersiya təşkilatları;
- Beynəlxalq maliyyə institutları;
- Beynəlxalq təşəbbüslər və layihələr.

5.3 Tərəfdaşların Təhlili

Yuxarıda qeyd olunan tərəfdaş qruplarının layihəyə qarşı maraqları və/və ya narahatlıqları və təsir gücü **Cədvəl -də** təhlil edilmişdir.

Cədvəldə göstərilməyən, lakin layihə və onun ƏMS aspektləri və təsirləri haqqında məlumat almaq istəyən digər tərəfdaşlar ADSEA-ya müraciət edə bilirlər.

Cədvəl 3. Tərəfdaşlar, onların Layihə ilə əlaqələri, maraqları və təsirləri

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
POTENSİAL OLARAQ TƏSİRLƏNƏCƏK TƏRƏFDAŞLAR		
Potensial olaraq təsir ediləcək icmalar		
ÇSTQ-ya ən yaxın yaşayış məntəqələrinin sakinləri: - <i>Ziyadlı kəndi</i> (təqribən 300m məsafədə) ; - <i>Sərkar kəndi</i> (təqribən 600m məsafədə) ; - <i>İstixana kəndi</i> (təqribən 1000m məsafədə) ; - <i>Əliməmmədli kəndi</i> (təqribən	Potensial təsirlərə məruz qala bilirlər: <ul style="list-style-type: none"> • tikinti ilə bağlı təsirlər (məsələn, artan nəqliyyat, hava emissiyaları və səs-küy); • ÇSTQ obyektlərindən əmələ gələn mümkün qoxu və digər əməliyyatla əlaqəli təsirlər (məsələn, səs-küy, nəqliyyat); • zavod nasazlıq hallarında və ya təcili vəziyyətlərdə müalicə olunmamış axıntı sularının təsadüfi tökülməsi və ya sızması; • ÇSTQ əməliyyatları ilə bağlı mümkün narahatlıq, məsələn, obyektin idarəçiliyinə inamın aşağı olması halında; 	Orta və aşağı.

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
2.3 km məsafədə) ; - <i>Qarayeri kəndi</i> (təqribən 2.3 km məsafədə) ; - <i>Gövlərsarı kəndi</i> (təqribən 1.9 km məsafədə)	<ul style="list-style-type: none"> ÇSTQ-ya yaxınlıq səbəbindən mülk dəyərlərinin azalması, qoxu, estetik problemlər ilə bağlı narahatlıqlar olsa da, zavod səmərəli işləsə belə. <p>Maraqlı ola bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> tikinti və istismar mərhələlərində iş imkanları; ADSEA və yerli idarəetmə tərəfindən layihə və onun təsirləri ilə bağlı şəffaflıq və aydın kommunikasiya; yerli idarəetmə və ADSEA tərəfindən təşkil olunan ictimai məsləhətləşmələrdə və görüşlərdə iştirak; ÇSTQ-nin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə istismar dövründə ətraf mühitə təsirin monitorinqi. 	
Fermerlər (o cümlədən maldarlıqla məşğul olanlar), ÇSTQ ətrafındakı torpaqlardan istifadə edənlər (Samux rayonu, o cümlədən Ziyadlı kəndi; Sərkər kəndi və İstixana kəndi) <i>Qeyd: Ən yaxın ferma ÇSTQ sahəsinin sərhədinə bitişikdir.</i>	<p>Potensial təsirlərə məruz qala bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> ÇSTQ-yə yaxınlıq səbəbindən mümkün qoxular və ya səs-küy; Qəza hallarında (o cümlədən fəvqəladə vəziyyətlərdə) təmizlənməmiş axıntı sularının axıntısı və ya sızması; Tikinti və ya istismar zamanı fermerlərin mal-qarasının cəlb olunduğu yol-nəqliyyat hadisələri; Sanitariya standartlarına cavab vermək məqsədilə təmizlənmiş su və lildən istifadə üçün suvarma sistemlərinin və ya əkinçilik təcrübələrinin (məsələn, bitki seçimi) uyğunlaşdırılması ilə bağlı əlavə xərclər; Düzgün idarə olunmayan lil nəticəsində torpağın çirklənməsi; Kifayət qədər təmizlənməyən tullantı su və ya lildə olan patogenlər, ağır metallar və ya kimyəvi maddələr. <p>Maraq göstərə bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> ADSEA və yerli idarəetmə orqanları tərəfindən Layihə və onun təsirləri barədə şəffaf və aydın kommunikasiya; ADSEA və yerli idarəetmə tərəfindən təşkil olunan ictimai dinləmələrdə və görüşlərdə iştirak; Pozuntu və ya torpaq istifadəsinə görə kompensasiya (əgər tətbiq olunursa); Suvarma üçün davamlı su mənbəyi və bununla bağlı məhsuldarlığın artması; Düzgün emal edilmiş və təhlükəsiz çirkab lili vasitəsilə torpaq məhsuldarlığının artırılması; Təmizlənmiş suyun və lili standartlara uyğunluğuna və mütəmadi monitorinqə təminat. 	Orta və aşağı
Lilin saxlanması sahəsinin mümkün genişləndirilməsindən və ya axıntı boru kəmərinin (ÇSTQ ilə axıntı gölməçələri arasında) çəkilməsindən təsirlənə biləcək torpaq sahibləri	<p>Potensial təsirlərə məruz qala bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> İqtisadi köçürmə (əsas gəlir mənbəyinin — məsələn, kənd təsərrüfatı və ya heyvandarlıq fəaliyyətinin — itirilməsi). <p>Maraq göstərə bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> yeterli kompensasiya almaq; yeni gəlir mənbələrinə keçid üçün iş imkanları və ya təlimlər və digər dəstək tədbirləri; Layihə, onun gedişi və ƏMS təsirləri barədə məlumat almaq; ictimai məsləhətləşmələrdə və görüşlərdə iştirak etmək. 	Orta və yüksək
Yaşayış evləri ÇSTQ-nin Sanitar Mühafizə Zonası ²⁶ daxilində qala biləcək Ziyadlı və Sərkər kəndlərinin sakinləri və buna görə də köçürülmə ilə üzləşə biləcək şəxslər	<p>Potensial təsirlərə məruz qala bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fiziki və iqtisadi köçürülmə (yəni, yaşayış yerinin dəyişdirilməsi və ya evlərin, əkin sahələrinin, icma məkanlarına çıxışın itirilməsi, ya da əsas gəlir mənbəyinin (məsələn, əkinçilik və ya heyvandarlıq) itirilməsi). <p>Maraq göstərə bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Köçürülmənin qarşısını almaq. Əgər köçürülmə qaçılmazdırsa, ədalətli kompensasiya, uyğun köçürülmə sahələri (bənzər və ya daha 	Orta və yüksək

²⁶ Sanitar Mühafizə Zonasının eni texnoloji həllərdən, yerli şəraitdən, gözlənilən Ətraf Mühit və Sosial (ƏMS) təsirlərdən asılı olaraq 250 m-dən 1000 m-ə qədər dəyişə bilər və bu, səlahiyyətli ətraf mühitin mühafizəsi və səhiyyə orqanları tərəfindən müəyyən edilir.

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
<i>Qeyd: axıntı gölməçələrindən ən yaxın yaşayış binasına olan məsafə təxminən 125 metrdir.</i>	yaxşı yaşam şəraiti ilə); <ul style="list-style-type: none"> İş imkanları və ya digər gəlir mənbələrinə keçid dəstəyi, məsələn, təlimlər və s.; Layihə haqqında məlumat, onun gedişatı və ƏMS təsirləri; İctimai məsləhətləşmələrdə və iclaslarda iştirak. 	
Çıxış borusunun tikintisindən təsirlənən yaşayış məntəqələrinin sakinləri Çıxış borusu ilə torpaqları kəsiləcək fermerlər: - İstixana kəndi ; - Govlarsarı kəndi ; - Qarayeri kəndi.	Potensial təsirlərə məruz qala bilərlər: <ul style="list-style-type: none"> tikinti işləri zamanı artan hava çirklənməsi və səs-küy tikinti işləri zamanı boru kəməri marşrutu yaxınlığında yerləşən torpaq sahələrinə girişin məhdudlaşdırılması. boru kəmərinin istismarı zamanı təmizlənmiş axıntı sularının təsadüfi sızması riski. Maraq göstərə bilərlər: <ul style="list-style-type: none"> Layihə haqqında məlumat, onun gedişatı və ƏMS təsirləri; İctimai məsləhətləşmələrdə və görüşlərdə iştirak; Fermerlər üçün əlavə olaraq: pozulmuş və ya torpaq istifadəsi ilə bağlı kompensasiya (əgər tətbiq olunarsa). 	Orta və aşağı
Gəncə şəhərinin sakinləri (Layihənin birbaşa benefisiarları)	Faydalanacaq: <ul style="list-style-type: none"> Layihə fəaliyyətləri və əməliyyatlar zamanı təmizlənmiş çirkab su xidmətlərinin yaxşılaşdırılması; Şəhərin kanalizasiya xidmətlərinin genişləndirilməsi; Ətraf mühitin, sanitariya və sağlamlıq şəraitinin yaxşılaşdırılması, o cümlədən su ilə yayılan xəstəlik risklərinin azaldılması; Potensial təsirlərə məruz qala bilərlər: <ul style="list-style-type: none"> Qoşqarçay çayına çirkab suyunun təcili boşaldılması ehtimalı; Layihə sahəsinə gedən yollarda inşaat dövründə əlavə yük olacağı üçün nəqliyyat sıxlığı; yol-nəqliyyat hadisələrinin artma riski (inşaat mərhələsində). Maraq göstərə bilərlər: <ul style="list-style-type: none"> Layihə, onun gedişatı və ƏMS təsirləri barədə məlumat; İnşaat və əməliyyat mərhələlərində iş imkanları; Əhali üçün əlverişli olan sanitariya tariflərinin saxlanılması, xüsusilə aşağı gəlirli ailələr üçün. 	Aşağı
Potensial olaraq həssas qruplar:		
Qadınların rəhbərlik etdiyi ailələr, təkvalideynli ailələr, pensiyaçılar, əlilliyi olan ailə üzvləri, rəsmi olaraq yoxsul hesab olunan ailələr	Maraq göstərə bilərlər: <ul style="list-style-type: none"> yeni tariflər haqqında məlumat; iş imkanları, o cümlədən qadınlar üçün xüsusi imkanlar; ÇSTQ-nin tikintisi və istismarı zamanı təhlükəsizlik tədbirləri haqqında məlumat; Layihə, onun gedişi və ƏMS təsirləri haqqında məlumat. 	Orta və aşağı
Yaxınlıqda yerləşən məktəblərə gedən uşaqlar, mövcud və əlaqələndirici yollardan keçən və ya tikinti sahələrinə yaxın yaşayış məntəqələrində yaşayan uşaqlar <i>Qeyd: Ən yaxın məktəb ÇSTQ sahəsindən təxminən 750 m məsafədə yerləşir.</i>	Tikinti sahələrinə/gələn yollarla bağlı nəqliyyatdan yaranan risklərə məruz qala bilərlər və tikinti dövründə uşaqlar üçün xüsusi ehtiyat tədbirləri, yol təhlükəsizliyi, tikinti fəaliyyətləri, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyi ilə əlaqədar məlumatlara ehtiyacları olacaqdır.	Aşağı
Potensial olaraq təsirlənən təşkilatlar		

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
ÇSTQ-ya qoşulmuş kanalizasiya əhatə sahəsindəki ictimai və özəl müəssisələr və digər təşkilatlar	<p>Faydalanacaq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Layihə fəaliyyətləri və əməliyyatlar zamanı təkmilləşdirilmiş çirkab su təmizləmə xidmətləri; Şəhərin kanalizasiya xidmətləri ilə daha geniş əhatəsi; Təkmilləşdirilmiş ətraf mühit, sanitariya və sağlamlıq şəraiti, o cümlədən suyun yoluxucu xəstəlikləri riski azaldılması; <p>Potensial təsirlərə məruz qala bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sistemdən suyun boşaldılmasına dair tələb olunan standartlara uyğun gəlməsi üçün infrastrukturun təkmilləşdirilməsi üzrə əlavə investisiyalar; Tikinti mərhələsində müəssisə fəaliyyətlərinin müvəqqəti pozulması. <p>Maraq göstərə bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kanalizasiya sistemi ilə əlaqə haqları, istifadə tarifləri və texniki xidmət xərcləri haqqında məlumat almaq; Keyfiyyət standartlarına çatmaq üçün texniki dəstək, təlimlər və ya subsidiya; Layihə, onun gedişatı və ƏMS təsirləri barədə məlumat; İctimai məsləhətləşmələrdə və görüşlərdə iştirak. 	Orta
Yaxındakı yerli bizneslər (o cümlədən istixana) <i>Qeyd: Ən yaxın biznes obyekti (istixana infrastrukturu) ÇSTQ-dan təxminən 700 metr məsafədə yerləşir.</i>	<p>Potensial təsirlərə məruz qala bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tikinti işləri zamanı artmış hava çirklənməsi və səs-küy. <p>Maraq göstərə bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Layihə, onun gedişatı və ƏMS təsirləri barədə məlumat; İctimai dinləmələrdə və görüşlərdə iştirak. 	Orta və aşağı
MARAQ GÖSTƏRƏN TƏRƏFDAŞLAR		
Milli İcra Hakimiyyəti orqanları		
Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi (ADSEA)	<p>Azərbaycanın su ehtiyatlarının idarə olunmasına cavabdeh olan dövlət qurumudur və AYİB-in kreditinin benefisiarı olaraq layihənin icraçısıdır.</p> <p>Maraq göstərə bilərlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> şəhər çirkab su infrastrukturlarının yaxşılaşdırılması üzrə hökumət hədəflərinə uyğun olaraq layihənin uğurla icrasına; ekoloji cəhətdən təmiz və innovativ həllərlə infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsinə; Beynəlxalq Maliyyə İnstitutları (məsələn, AYİB və s.) tərəfindən maliyyələşdirilən layihələrin icrası sahəsində texniki bilik və əməliyyat qabiliyyətinin artırılmasına; Beynəlxalq Maliyyə İnstitutları ilə tərəfdaşlıqların qurulmasına və iri infrastruktur layihələrinin icrasına. <p>ADSEA aşağıdakıları edəcək:</p> <ul style="list-style-type: none"> layihənin layihələndirilməsi və tikintisi üzrə əsas benefisiar və icraçı qurum kimi çıxış edəcək; ƏMSTQ prosesinə baxacaq, rəy verəcək və milli ƏMTQ təsdiqini alacaq; digər dövlət orqanları, yerli hakimiyyət orqanları və icmalarla əməkdaşlıq edəcək; planlaşdırma və tikinti mərhələlərində tərəfdaşların cəlb edilməsinə cavabdeh olacaq; icmalarla məsləhətləşmələrdə iştirak edəcək və layihə haqqında məlumatın yayılmasını təmin edəcək. 	Yüksək
Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, o cümlədən onun qurumları	<p>Hökumət orqanı, hansı ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ətraf mühitin qorunması sahəsində dövlət siyasətini inkişaf etdirir və həyata keçirir, təbiət idarəçiliyinin təşkilini, yeraltı suların, mineralların və təbii səth resurslarının səmərəli istifadəsini, onların bərpasını, eləcə də hidrometeoroloji proseslərin (iqlim dəyişikliyi daxil 	Orta və yüksək

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
<p>- Dövlət Ətraf Mühit Təhlükəsizliyi Xidməti və onun Gəncə şəhərindəki regional şöbəsi;</p> <p>- Dövlət Ətraf Mühit Ekspertizası Agentliyi</p>	<p>olmaqla) müşahidəsini və proqnozlaşdırılmasını təmin edir;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ətraf mühitin və təbii resursların istifadəsi üzərində dövlət ekoloji nəzarətini həyata keçirir, o cümlədən ətraf mühitin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və bioloji müxtəlifliyin qorunmasını təmin edir; • Öz tabeliyindəki təşkilat və regional şöbələri vasitəsilə layihə təsdiqetmə proseslərinə inzibati nəzarət edir və layihənin əməliyyat mərhələsində ətraf mühitin vəziyyətini izləyir; • Lazımi ətraf mühit icazələrinin verilməsi və layihənin Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin təsdiq edilməsində məsuldur. <p>Dövlət Ətraf Mühit Ekspertizası Agentliyi: Layihələrin/obyektlərin dövlət ətraf mühit ekspertizası aparır; ƏMTQ sənədləri üzrə rəy verir; ətraf mühit sərhədlərini, o cümlədən tullantıların yaranması və zərərsizləşdirilməsi, çirkab sularının axıdılması ilə bağlı təsdiq edir; ərazi planlaşdırma sənədləri, torpaq kateqoriyaları və torpaq kateqoriyaları arasında keçidlər barədə rəy verir.</p> <p>Dövlət Ətraf Mühit Ekspertizası Agentliyi layihənin dizayn və həyata keçirilmə mərhələlərində milli qanunvericiliyə riayət edilməsini təmin etmək üçün mütləq cəlb edilməli və ya məsləhət alınmalıdır.</p>	
Fövqəladə Hallar Nazirliyi və onun Gəncə şəhərindəki regional şöbəsi	<p>Maraq göstərə bilirlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ÇSTQ-nin möhkəm və etibarlı olmasının təmin edilməsi, sistem nasazlıqlarının yaranması riskini minimuma endirmək, bu da fövqəladə hallar yarada bilər; • Təbii fəlakətlərə qarşı dayanıqlı infrastrukturun tikintisi, məsələn, zəlzələlər. <p>Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ÇSTQ-nin tikintisi və fəaliyyətindən yaranacaq mümkün risklərin müəyyənləşdirilməsi və fövqəladə hallarla bağlı təxirəsalınmaz planların hazırlanmasında kömək göstərmək; • Təhlükəsizlik standartlarına uyğunluqla bağlı rəy vermək; • Tikinti və fəaliyyət mərhələlərində fövqəladə vəziyyət və ya qəza halında dərhal məlumat verilməsi tələbi; • ÇSTQ-ni fəaliyyət mərhələsində yoxlamaq və monitorinq etmək, təhlükəsizlik tədbirlərinin mövcud olduğunu və riayət olunduğunu təmin etmək. 	Orta və yüksək
Səhiyyə Nazirliyi və sanitariya-epidemioloji xidmətlər:	<p>Maraq göstərə bilirlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Layihənin milli strategiyalarla, o cümlədən Davamlı İnkişaf Məqsədləri (DİM) ilə uyğunluğunu təmin etmək (əsasən DİM 3: Yaxşı sağlamlıq və rifah, və DİM 6: Təmiz su və sanitariya); • Su keyfiyyəti və qeyri-kafi sanitariya ilə əlaqəli sağlamlıq risklərini azaltmaq; <p>Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ÇSTQ-nin Sanitariya Mühafizə Zonasını müəyyənləşdirmək və təsdiq etmək; • Layihənin dizaynı, tikintisi və əməliyyatları boyunca sağlamlıqla əlaqəli müvafiq standartları və icazələri vermək; • ÇSTQ ətrafındakı sanitariya-epidemioloji vəziyyəti və iş yerlərində sağlamlıq mühafizəsi tədbirlərinə nəzarət etmək. 	Orta və yüksək
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	<p>Maraq göstərə bilirlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Layihənin milli strategiyalarla uyğunluğunun təmin edilməsi; • ərzaq təhlükəsizliyinin yaxşılaşdırılması və dayanıqlı kənd təsərrüfatının inkişafının təşviq edilməsi; • aqrar torpaqların məhsuldarlığının artırılması. <p>Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İstifadə edilmiş çirkab sularının və lilin kənd təsərrüfatı praktikalarında istifadəsi üçün həllərin inkişafını dəstəkləmək; • Əkinçilərə təmizlənmiş çirkab su və lilin istifadəsinin faydaları və texnikaları barədə təlimlər keçmək; 	Orta

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
	<ul style="list-style-type: none"> Təmizlənmiş çirkab su və lilin kənd təsərrüfatı təhlükəsizliyi tələblərinə cavab verdiyini təmin etmək üçün standartlar və izləmə mexanizmləri qurmaq. 	
Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC	Ehtimal olunur ki, iştirak edəcəklər: <ul style="list-style-type: none"> Axıntı borusunun Şəmkir suvarma kanalı ilə kəsişməsinin texniki mümkünsüzlüyünü müzakirə etmək; Şəmkir suvarma kanalına yaxın ərazilərdə tikinti işləri üçün texniki tələblərin verilməsi; Texniki tələblərin dizayn və tikinti mərhələlərində icrasını izləmək. 	Orta
Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyi	Ehtimal olunur ki, iştirak edəcəklər: <ul style="list-style-type: none"> ÇSTQ dizaynının Gəncədə turizm inkişafının tələblərinin nəzərə alınmasına dair məsləhətləşmələr aparmaq. Layihənin tikinti mərhələsində ziyarətçi təcrübəsini müsbət saxlamaq üçün yumşaldıcı tədbirləri müzakirə etmək. 	Aşağı
Elektrik təchizatı təşkilatları: "Azerenerji" ASC və "Azərişiq" ASC	Hər iki qurum, ÇSTQ-nin elektrik şəbəkəsinə qoşulması üçün texniki tələbləri təmin edəcək və bu tələblərin layihələndirmə və tikinti fazalarında icrasına nəzarət edəcək.	Aşağı və orta
Azərbaycan Respublikası Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi	Ehtimal olunur ki, iştirak edəcəklər: <ul style="list-style-type: none"> ərazi üzrə kadastr məlumatları təqdim etmək, ÇSTQ üçün ayrılmış torpağın milli torpaq istifadəsi siyasətləri ilə uyğunluğunu təmin etmək; əgər zəruridirsə, köçürmə işlərində dəstək göstərmək və insanlara lazım olan torpaq mülkiyyəti sənədlərini təmin etmək. 	Aşağı və orta
Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	Marağ göstərə bilirlər: <ul style="list-style-type: none"> Layihənin milli strategiyalarla uyğunluğunu təmin etmək. Ehtimal olunur ki, iştirak edəcəklər: <ul style="list-style-type: none"> zonalaşdırma tələblərinə uyğunluğu təmin etmək; lazımı tikinti icazələrini vermək. 	Aşağı və orta
Region/şəhər/rayon orqanları		
Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti, Samux Rayon İcra Hakimiyyəti (Yerli İcra Hakimiyyəti)	Marağ göstərə bilirlər: <ul style="list-style-type: none"> layihənin uğurla tamamlanması, müasirləşdirilmiş və tikilən infrastrukturun uzunmüddətli istismarı; yaşayış əhalisinin sağlamlığının və həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, o cümlədən daha yaxşı sanitariya xidmətlərə çıxış; bələdiyyə infrastrukturunun yenilənməsi üçün sərmayələrin cəlb edilməsi; Yaşıl Şəhər Planı, Baş Planın həyata keçirilməsi və şəhər ÖPG-lərinin yaxşılaşdırılması (SDG11). Yerli icra hakimiyyəti: <ul style="list-style-type: none"> yerli icazələrin alınması, infrastruktur üçün torpaq ayrılması, dizayn və tikinti mərhələlərində bürokratik maneələrin həlli daxil olmaqla inzibati köməklik göstərəcək; icma ilə konsultasiyaların təşkili və layihə ilə bağlı rəy və təkliflərin toplanmasında kömək edəcək; layihənin əvvəlcədən müəyyən edilmiş büdcə və vaxt çərçivəsində həyata keçirilməsinə nəzarət edəcək; layihə ilə bağlı ictimai şikayət formalarının yayılması və toplanmasını təmin edəcək; torpaq alqı-satqısı ilə bağlı təsirlənmiş şəxslərə rəsmi bildirişlər göndərəcək; tesirlənmiş şəxslərə tam kompensasiya ödəyəcək; tesirlənmiş şəxslərin köçürülməsində köməklik edəcək. 	Yüksək
Yerli bələdiyyələr (özünüidarəetmə orqanları): Gəncə, Samux, Ziyadlı, Sərkər	Ehtimal olunur ki, iştirak edəcəklər: <ul style="list-style-type: none"> Gəncə və Samuxda yaşayan sakinlərdən, biznes nümayəndələrindən və icma rəhbərlərindən onların xüsusi çirkab su idarəetməsi problemləri barədə rəyləri toplamaq məqsədilə məsləhətləşmə prosesində iştirak etmək; Layihənin Ətraf Mühit və Sosial (ƏMS) təsirləri ilə bağlı 	Orta və yüksək

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
	məlumatların yayılmasını təmin etmək; <ul style="list-style-type: none"> Layihə ilə bağlı ictimai şikayət formalarının paylanması və toplanmasını həyata keçirmək; Layihənin icra vəziyyətinə nəzarət etmək. 	
Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Gəncə şəhəri üzrə Regional İdarəsi №10	Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər: <ul style="list-style-type: none"> Gəncə şəhərində ətraf mühitin keyfiyyətinə nəzarət etmək; Layihənin ətraf mühitlə bağlı normativ hüquqi aktlara və standartlara uyğunluğuna nəzarət etmək; Səlahiyyət dairəsində təbii sərvətlərin səmərəli istifadəsini təmin etmək. 	Orta və yüksək
ADSEA (Gəncə üzrə regional bölməsi)	Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər: <ul style="list-style-type: none"> Layihənin dizayn, tikinti və istismar mərhələlərində tərəfdaşlarla əlaqələrin qurulması və şikayətlərin həll olunması; ÇSTQ-nin istismarı. 	Orta və yüksək
Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyinin Gəncə şəhər filiali	Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər: <ul style="list-style-type: none"> ÇSTQ-nin ətraf mühit və sosial təsirləri ilə bağlı məsləhət xidmətləri göstərilməsi və həssas icmaların hüquqlarının düzgün şəkildə qorunmasının təmin edilməsi; ÇSTQ layihəsi barədə məlumatların, xüsusilə təsirlənmiş qruplar və həssas icmalar arasında yayılmasını dəstəkləmək, yerli icmalarla görüşlər və seminarlar təşkil edərək rəy toplamaq və narahatlıqları həll etmək; Yerli işçiləri tikinti və istismar işləri üçün zəruri bacarıqlarla təmin etmək məqsədilə təlimlərin (lazım olduqda) təşkil edilməsi; Layihə ilə bağlı ictimai şikayət formalarının paylanması və toplanması; Layihə gedişatının monitorinqi. 	Orta
Gəncə şəhər Mənzil Kommunal Təsərrüfatı İstehsalat Birliyi	Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər: <ul style="list-style-type: none"> Layihənin layihələndirilməsi və tikintisi mərhələlərində məsləhət xidmətləri göstərilməsi; Layihə ilə bağlı ictimai şikayət formalarının paylanması. 	Aşağı
İcmalar		
İcmaların rəhbərləri / Yaşlılar komitələri (ağsaqqallar), xüsusilə Ziyadlı kəndində	Yerli icma haqqında dərin biliklərə malikdirlər və icma üzvləri arasında əhəmiyyətli nüfuzə sahibdirlər. Onların əsas marağı aşağıdakılardır: <ul style="list-style-type: none"> Layihənin tikinti və istismar mərhələlərində icmanın rifahını təmin etmək; Layihənin faydalarını başa düşmək və təşviq etmək, o cümlədən təkmilləşdirilmiş sanitariya və icma üçün potensial iş imkanı yaratmaq. Layihə çərçivəsində tikinti fəaliyyəti, layihə faydaları və iş imkanları haqqında düzgün və vaxtında məlumatların yayılmasına kömək edərək, sakinlərin məlumatlı və iştirakçı olmalarını təmin edəcək mühüm rol oynayacaqlar.	Orta və yüksək
Qeyri-kommersiya təşkilatları (hökumət təşkilatı olmayan təşkilatlar (QHT-lər), kütləvi informasiya vasitələri, akademiya və digər təşkilatlar)		
QHT-lər (o cümlədən "Ekoloji Renessans" İctimai Birliyi, Gəncə Ekologiya Fondu, Gəncə Regional Sosial İqtisadi Araşdırmalar" İctimai Birliyi, "Yerli Təşəbbüslər Mərkəzi" İctimai Birliyi, "Təmas" Regional İctimai Birliyi və digərləri)	Ehtimal olunur ki, iştirak edəçəklər: <ul style="list-style-type: none"> Layihənin həyata keçirilməsi ilə müsbət ƏMS nəticələrinin əldə edilməsi; Layihənin ətraf mühitin prioritetləri, BMT-nin Davamlı İnkişaf Məqsədləri, biomüxtəlifliyin qorunması, dayanıqlı su idarəetməsi və insan hüquqları ilə uyğunluğunu təmin etmək, xüsusən həssas qrupların qorunmasına diqqət yetirmək; Layihənin gedişatını izləmək və tərəfdaşların layihə ilə bağlı fikirlərini və təkliflərini nəzərə alaraq cavablandırmaq məqsədilə müstəqil nəzarətçilər kimi fəaliyyət göstərmək; Layihə məlumatlarının əlçatan olmasını təmin etmək və tərəfdaşları layihənin gedişatı və təsirləri barədə məlumatlandırmaq; 	Aşağı və orta

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
	<ul style="list-style-type: none"> gənc nəslin Gəncənin ətraf mühit və infrastruktur inkişafında fəal iştirakını dəstəkləmək; Gəncədə dayanıqlı lill təmizləmə ilə bağlı müxtəlif tərəfdaş qrupları üçün seminarlar və təlim sessiyaları təşkil etmək; Su məsələləri üzrə maarifləndirici təlimlər üçün layihə materiallarından istifadə etmək. 	
<p>Milli, regional və rayon səviyyəli media</p> <p>(o cümlədən Trend.az, Azernews.az, Report.az, News.az və digərləri)</p>	<p>Maraq göstərə bilirlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Layihə, onun gedişatı, ətraf mühitə, sosial və iqtisadi sahələrə təsiri barədə məlumat almaq; Şirkətlə əməkdaşlıq edərək onun fəaliyyəti haqqında məlumatları ictimaiyyətə və digər tərəfdaşlara çatdırmaq; Layihənin Gəncə sakinlərinin müxtəlif qruplarının gündəlik həyatına necə müsbət təsir göstərdiyini əks etdirən insan hekayələrini araşdırmaq. 	Aşağı və orta
<p>Elmi və tədqiqat institutları:</p> <ul style="list-style-type: none"> Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Gəncə Bölməsi; Gəncə Dövlət Universiteti; Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti; Azərbaycan Texnologiya Universiteti 	<p>Maraq göstərə bilirlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> lilin idarə olunması və çirkab su təmizləmə texnologiyaları ilə bağlı tədqiqatların aparılması; xüsusilə layihələndirmə mərhələsində layihə ilə bağlı məsləhətləşmələrdə/müzakirələrdə iştirak etmək. 	Aşağı və orta
<p>Səhiyyə müəssisələri (xəstəxanalar, müəyyən edilmiş yaşayış məntəqələrindəki tibb məntəqələri)</p> <p><i>Qeyd: Ən yaxın müəyyən edilmiş səhiyyə müəssisəsi – Qarayeri kəndində, ÇSTQ sahəsindən 2.3 km məsafədə yerləşir.</i></p>	<p>Maraq göstərə bilirlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Layihənin həyata keçirilməsi nəticəsində müsbət ətraf mühit və sosial nəticələrin əldə olunması; regionda sanitariya xidmətlərinin yaxşılaşdırılması. 	Aşağı
Kommersiya təşkilatları		
Podratçılar və subpodratçılar	<p>Aşağıdakılarla maraqlanacaqlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> AYİB-nin Sosial və Ətraf Mühit Tələblərinə uyğunluğunun təmin edilməsi; tenderlər haqqında əvvəlcədən məlumat almaq; müqavilələrin əldə edilməsi və şirkət nüfuzunun yüksəldilməsi; İşlərin vaxtında və keyfiyyətli şəkildə icra olunması. 	Aşağı və orta
Beynəlxalq Maliyyə Təşkilatları		
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB)	<ul style="list-style-type: none"> ÇSTQ-nin tikintisi üçün maliyyə vəsaiti təmin edir; Layihə boyunca sosial, ətraf mühit və təhlükəsizlik standartlarına uyğunluğu nəzarətdə saxlayır; məqsədlər və zaman cədvəlinə uyğunluğunu təmin etmək üçün layihənin gedişatını və həyata keçirilməsini izləyir; Ətraf mühit, Səhiyyə, Təhlükəsizlik və Sosial (ƏSİS) sənədləşməsinə başladır və qiymətləndirir; müqavilə təkliflərinin təsdiqini verir və tikinti işlərinin başlanğıcını və imzalanmasını təsdiq edir. 	Yüksək
Beynəlxalq təşəbbüslər və layihələr		
Avropa üçün İqlim və Enerji üzrə Şəhər Merlərinin Razılaşması ²⁷	<p>Maraq göstərə bilirlər:</p> <ul style="list-style-type: none"> Layihə ilə bağlı məsləhətləşmələrdə/müzakirələrdə iştirak etmək, xüsusilə dizayn mərhələsində uyğunlaşma və enerji səmərəliliyi 	Aşağı

²⁷ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/signatory/28209#contacts>

Tərəfdaşlar/ tərəfdaş qrupları	Layihə ilə Əlaqə / Maraqlar / Narahatlıqlar	Təsir və ya Təsir Gücü Səviyyəsi
	məsələləri üzrə; <ul style="list-style-type: none"> Layihələr barədə məlumatların yayılması; mümkün birgə fəaliyyətlər üzrə əməkdaşlıq etmək. 	

6 TƏRƏFDAŞLARIN CƏLB EDİLMƏSİ PROQRAMI

Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi Proqramı, müəyyən edilmiş bütün tərəfdaşlarla ən səmərəli əlaqələrin təmin olunması, ADSEA ilə tərəfdaşlar arasında hörmətli münasibətlərin yaradılması və mümkün qarşıdurmaların qarşısının alınması məqsədilə hazırlanmışdır.

Əhatə dairəsi mərhələsi üçün ilkin Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi Proqramı (**Cədvəl 3**) Əhatə Dairəsi Hesabatının bir hissəsi olaraq hazırlanmış və 2025-ci ilin may–avqust aylarında ictimaiyyətə təqdim edilmişdir.

Əhatə dairəsi açıqlanma dövründən sonra məsləhətləşmə hesabatı hazırlanır ki, tərəfdaşlardan alınmış rəy uğurla sənədləşdirilsin və ƏMSTQ əhatə dairəsi açıqlanması zamanı həyata keçirilmiş cəlb etmə fəaliyyətləri xülasə edilsin.

Tərəfdaşların cəlb edilməsi, müxtəlif tərəfdaş qrupları ilə məlumatın açıqlanması, ünsiyyət və qarşılıqlı əlaqə prosesləri ilə paralel olaraq davam etdiriləcəkdir. Bu proses tam ƏMSTQ-nin hazırlanması dövründə, 2025-ci ilin oktyabr–2026-cı ilin fevral ayları ərzində həyata keçiriləcəkdir.

Aşağıdakı Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi Proqramı (**Cədvəl 4**) layihənin dizayn, tikintiyə hazırlıq və tikinti mərhələlərini, eləcə də istismar mərhələsini yüksək səviyyədə əhatə edir. Proqram, tövsiyə olunan fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi üçün məsuliyyətlərin bölüşdürülməsi və vaxt cədvəlini təqdim edən xüsusi bir fəaliyyət planını ehtiva edir. Əgər Layihənin icrası zamanı cəlb etmə mexanizmlərində dəyişiklik tələb olunarsa və ya yeni tərəfdaşlar müəyyən edilərsə, Proqram müvafiq olaraq yenilənməlidir.

Cədvəl 4. Tərəfdaşların cəlb edilməsi proqramı

No	Fəaliyyət	Hədəf Tərəfdaşlar Qrupu	Məlumat materialları	Vaxt Çərçivəsi	Məsul Tərəf	Ünsiyyət vasitəsi/məkan
LAYİHƏ DİZAYN MƏRHƏLƏSİ (2025-2026)						
1.	Layihənin veb-səhifəsinin şirkətin korporativ veb-saytında hazırlanması saxlanması	Bütün tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> Layihə haqqında ƏMS məlumatları Layihənin ƏMS təsirləri və azaldılması barədə FAQ broşürləri ƏMS sənədləri Xəbərlər Tender məlumatları Təhsil materialları və digər 	Bütün layihə dövrü ərzində saxlanılacaq	ADSEA	ADSEA-nın veb-saytında ayrıca veb-səhifə
2.	Layihənin gedişatı, planlaşdırılmış fəaliyyətlər, nailiyyətlər və hər hansı əlaqədar ƏMS xəbərlərinin mediada işıqlandırılması	Bütün tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> Mətbuat bülletenləri Bülletenlər Müsahibələr 	Bütün layihə dövrü ərzində	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb-saytında ayrıca veb-səhifə vebsayt Televiziya kanalları sosial media platformaları (Facebook, Twitter, Instagram, Telegram, YouTube)
4	ƏMSTQ-nın ilkin layihəsinin açıqlanması və müzakirələri					
4.1	Gəncə və Ziyadlı, Sarkar və İstixana kəndlərində ƏMSTQ müzakirələri haqqında elan edilməsi. <i>Alternativ olaraq, kənd nümayəndələri Gəncəyə dəvət oluna bilər.</i>	Potensial olaraq təsirlənə bilən tərəflər, digər tərəfdaşlar	Layihə haqqında qısa məlumat, görüşlərin keçiriləcəyi yer, tarix və vaxt.	Oktyabr 2025	ADSEA Məsləhətçisi	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb-saytında ayrıca veb-səhifə sosial media platformaları (Facebook, Twitter, Instagram, Telegram, YouTube)
4.2	ƏMSTQ paketinin 120 gün müddətinə açıqlanması: - ADSEA-nın Gəncə filialında (kağız nüsxə); - ADSEA-nın veb-səhifəsi; - AYİB-in veb-səhifəsi; - Yerli hakimiyyət orqanlarının inzibati binası (yalnız TCEP və NTS-nin Azərbaycan dilində kağız nüsxələri).	Potensial olaraq təsirlənə bilən yaşayış məntəqələri Digər tərəfdaşlar	Təqdim olunan ƏMSTQ paketinin layihəsi: TCEP, ƏMSTQ hesabatı, NTS, ESMP, ESAP və ehtimal olunan Köçürülmə Çərçivəsi (İngiliscə və Azərbaycanca)	Oktyabr 2025	ADSEA Məsləhətçinin dəstəyi ilə	Şirkətə, ƏMSTQ Məsləhətçisinə və ya yerli səlahiyyətlilərə 120 günlük açıqlama dövrü ərzində yazılı və ya şəfahi şərtlərin təqdim edilməsi.
4.3	ƏMSTQ ictimai müzakirə	Potensial olaraq	Təqdim olunan ƏMSTQ paketinin layihəsi:	Dekabr 2025-ci il və	Məsləhətçi	Şəxsi iştirak və ünsiyyət;

No	Fəaliyyət	Hədəf Tərəfdaşlar Qrupu	Məlumat materialları	Vaxt Çərçivəsi	Məsul Tərəf	Ünsiyyət vasitəsi/məkan
	görüşləri: - Gəncə - Ziyadlı, - Sarkar - İstixana - Govsarsarı - Qarayeri <i>Alternativ olaraq, kənd nümayəndələri Gəncəyə dəvət oluna bilər.</i>	təsirlənə bilən yaşayış məntəqələri; QHT-lər, media, akademiya və digər tərəfdaşlar	TCEP, ƏMSTQ hesabatı, NTS, ESMP, ESAP və ehtimal olunan Köçürülmə Çərçivəsi	ya yanvar 2026-cı il	ADSEA və Yerli orqanların dəstəyi ilə	dərhal rəy almaq imkanı olan görüş.
4.4	120 günlük açıqlamadan ərzində / sonra tərəfdaşların şərtlərinin toplanması və təhlili	Mövcud deyil	Mövcud deyil	Oktyabr 2025 - fevral 2026-cı il	Məsləhətçi ADSEA və Yerli orqanların dəstəyi ilə	Məsləhətçi tərəfindən şərtləri aydınlaşdırmaq və/və ya tələb olunan məlumatları təqdim etmək üçün izləyici zənglər və ya görüşlər.
TİKİNTİDƏN ƏVVƏLKİ MƏRHƏLƏ (2026 -2027)						
5.	Tikinti işlərinin başlanması barədə bildiriş	Potensial olaraq təsirlənə bilən tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> Bildirişlər, Mətbuat bülletenləri; Televiziya; Sosial media. 	İnşaat işlərinin başlanmasından əvvəl	ADSEA, Yerli orqanlar	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb saytında ayrıca veb sahifə Televiziya kanalları sosial media platformaları (Facebook, Twitter, Instagram, Telegram, YouTube)
6.	Tikinti dövrü ərzində tətbiq olunacaq yol təhlükəsizliyi tədbirləri barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılması	Gəncə sakinləri və layihə tikinti nəqliyyatının keçəcə biləcəyi hər hansı yaşayış məntəqəsi	<ul style="list-style-type: none"> Bildirişlər, Yerli kütləvi informasiya vasitələrində nəşrlər; Sosial media 	İnşaat işlərindən əvvəl	ADSEA, Yerli orqanlar	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb saytında ayrıca veb sahifə Yerli media kanalları sosial media platformaları (Facebook, Twitter, Instagram, Telegram, YouTube)
7.	Şikayət mexanizminin icrasına cavabdeh şəxsin əlaqə məlumatlarının və İctimai Şikayət Formalarının yerləşdirildiyi qutuların göstərildiyi informasiya lövhələrinin quraşdırılması.	Gəncə sakinləri	<ul style="list-style-type: none"> İnformasiya lövhələri, şikayət formaları 	İnşaat işlərindən əvvəl	ADSEA, Yerli orqanlar	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat sahəsi ADSEA-nın veb saytında ayrıca veb sahifə Yerli hakimiyyətin qurulması
8.	"Tez-tez verilən suallar" vərəqəsinin hazırlanması. Vərəqədə aşağıdakılar əks etdirilməlidir:	Bütün tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> Broşür 	İnşaat işlərindən əvvəl	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb saytında ayrıca veb sahifə sosial media platformaları (Facebook, Twitter, Instagram,

No	Fəaliyyət	Hədəf Tərəfdaşlar Qrupu	Məlumat materialları	Vaxt Çərçivəsi	Məsul Tərəf	Ünsiyyət vasitəsi/məkan
	(a) Layihənin xülasəsi, (b) Ətraf mühit, sağlamlıq və təhlükəsizlik (SƏTƏM) təsirləri, risklər və imkanlar, (c) Artıq qəbul edilmiş və ya həyata keçirilməsi planlaşdırılan azaldıcı tədbirlər, (d) Tərəfdaşların cəlb olunması tədbirləri zamanı verilmiş digər suallar.					Telegram, YouTube)
TİKINTI MƏRHƏLƏSİ (2027-2029)						
9.	Alınmış şikayətlərin (təkliflərin və sorğuların) xüsusi jurnalda qeydiyyatının aparılması <i>Qeyd: bu fəaliyyət yuxarıda göstərilən ilkin mərhələ – fəaliyyət 2-dən başlayaraq davam etdirilir.</i>	Bütün tərəfdaşlar	Şikayət (Təklif və Sorğu) Jurnalı	Bütün Layihə dövrü ərzində	ADSEA	Şəxsi cavablar / həllər
10.	Layihənin vəziyyəti / gedişatı barədə yeniliklərin təqdim edilməsi <i>Qeyd: bu fəaliyyət yuxarıda göstərilən ilkin mərhələ – fəaliyyət 1-dən başlayaraq davam etdirilir.</i>	Bütün tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> Layihənin gedişatına dair nəşrlər, Elanlar, İctimaiyyətə təqdim edilən yerli kütləvi informasiya vasitələrində nəşrlər; Sosial media 	Bütün Layihə dövrü ərzində	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb saytında ayrıca veb sahifə sosial media platformaları (Facebook, Twitter, Instagram, Telegram, YouTube)
11.	Tərəfdaşların qaldırdığı mövzular üzrə zərurət yarandıqda onlarla görüşlərin və məsləhətləşmələrin təşkili	Bütün tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> Məsələ ilə bağlı spesifik maraq məlumatları 	Bütün Layihə dövrü ərzində	ADSEA, Yerli orqanlar	<ul style="list-style-type: none"> Uzaqdan / onlayn formatda görüşlər keçirmək
12.	TCEP-in monitorinqi və qiymətləndirilməsi əsasında yenilənməsi	Bütün tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> TCEP-də dəyişikliklər, Xəbərdarlıq; Məlumat elanları 	Bütün Layihə dövrü ərzində	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb saytında ayrıca veb sahifə
13.	Layihənin ƏMS (Ətraf Mühit və Sosial) fəaliyyətinə dair illik hesabatların hazırlanması	Bütün tərəfdaşlar	<ul style="list-style-type: none"> AYİB formatına uyğun hesabatlar 	İldə bir dəfə və ya AYİB ilə razılaşdırılacağı qaydada	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> ADSEA-nın veb saytında ayrıca veb sahifə sosial media platformaları (Facebook, Twitter,

No	Fəaliyyət	Hədəf Tərəfdaşlar Qrupu	Məlumat materialları	Vaxt Çərçivəsi	Məsul Tərəf	Ünsiyyət vasitəsi/məkan
						Instagram, Telegram, YouTube)
14	AYİB-ə illik ƏMS monitoring hesabatlarının hazırlanması	AYİB	<ul style="list-style-type: none"> AYİB formatına uyğun hesabat 	Layihənin geri ödəmə dövrü ərzində illik olaraq (və ya AYİB ilə razılaşdırılacaq şəkildə)	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> AYİB-ə daxili təqdimat
ƏMƏLIYYAT FAZASI (2030-cu ildən)						
	<ul style="list-style-type: none"> Layihənin fəaliyyət müddətində 1, 3, 8, 9, 10, 11, 12 və 13 maddələr üzrə davam etdirilməlidir. Əsas təmir işləri halında, "Layihə Dizaynı Mərhələsi", "Layihə İstifadəyə Verməzdən Əvvəlki Mərhələ" və/və ya "İnşaat Mərhələsi"-ndən müvafiq maddələr yenidən başlatılmalıdır. Əlavə olaraq – aşağıdakıları nəzərdən keçirin: 					
15.	Gəncə şəhərinin obyektlərindən (sahələrindən və vətəndaşlardan) çirkab suların yığılması üzrə əlaqələndirmə	Təsirlənə biləcək tərəflər	<ul style="list-style-type: none"> Məsələ ilə bağlı spesifik məlumatlar 	Əməliyyat zamanı ehtiyac olduqda	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> Əlaqə və rəsmi məktublar; Fərdi / Daxili Görüşlər (lazım gələrsə)
16.	ÇSTQ-nin ətraf mühit və təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunun əlaqələndirilməsi, o cümlədən yoxlamalar və auditlər	Dövlət orqanları; Regional/shəhər/ rayon orqanları	<ul style="list-style-type: none"> Məsələ ilə bağlı spesifik məlumatlar 	Əməliyyat zamanı ehtiyac olduqda	ADSEA	<ul style="list-style-type: none"> Əlaqə və rəsmi məktublar; Fərdi / Daxili Görüşlər (lazım gələrsə)

7 ŞİKAYƏT MEXANİZMİ

AYİB-in tələblərinə uyğun olaraq, Sifarişçi layihə inkişafı prosesinin başlanğıcında layihə ilə bağlı tərəfdaşların narahatlıqlarını müəyyən edib həll etmək məqsədilə effektiv Şikayət Mexanizmi qurulmalıdır. Buna uyğun olaraq, ADSEA 2025-ci ilin may ayında layihə üçün xarici tərəfdaşlara Şikayət Mexanizmi hazırlamışdı²⁸, mövcud kommunikasiya və iştirak kanallarından istifadə edərək onları AYİB standartlarını yerinə yetirəcək şəkildə təkmilləşdirəcək (**Şəkil**). Tərəfdaşlar 2025-ci ilin iyun, iyul və avqust aylarında keçirilmiş əhatə dairəsi məsləhətləşmələri zamanı Layihə üzrə Şikayət Mexanizmi barədə məlumatlandırılmışdır.

Hazırda, şikayətlər və müraciətlər ADSEA tərəfindən aşağıdakı kanallar vasitəsilə qəbul edilir:²⁹

- ADSEA-nın çağrı mərkəzi (mərkəzi səviyyə) tərəfindən idarə olunan 955-yardım xətti, müvafiq zənglərin Gəncə şəhərindəki ADSEA-ya yönləndirilməsi. Bakıdakı çağrı mərkəzi həftənin 7 günü, günün 24 saati fəaliyyət göstərir, Gəncə şəhərindəki ADSEA isə 9:00-21:00 saatları arasında, həftənin 7 günü fəaliyyət göstərir;
- ADSEA-nın veb saytı, müvafiq şikayət və müraciətlərin Gəncə şəhərindəki ADSEA-ya yönləndirilməsi;
- Sosial media: Facebook, Telegram, Instagram və s.;
- ADSEA-nın Gəncə ofisində qəbul edilən şikayətlər.

ADSEA mövcud təcrübəni davam etdirəcək və aşağıda izah olunduğu kimi onu tamamlayacaq.

Şikayətlər və təkliflər yazılı şəkildə, Əlavə 1-də nümunə üçün təqdim olunan İctimai Şikayət Formasından istifadə edərək ADSEA-ya təqdim edilə bilər. Bu formalar həm ingilis, həm də Azərbaycan dillərində elektron formatda ADSEA-nın veb saytında və/və ya Layihənin veb sahifəsində dərc ediləcək, həmçinin Gəncə şəhərindəki ADSEA ofisinin, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin və digər yerlərdəki şikayət və müraciət qutularının yanında çap formasında mövcud olacaq.

Telefonla, e-mail vasitəsilə, poçtla, SMS-lərlə, ani mesajlaşma proqramları və/və ya sosial media hesabları vasitəsilə qəbul edilən şikayətlər də qeydə alınacaq və nəzərə alınacaq. Şikayət bildirmək pulsuzdur və ödəniş tələb edilmir.

Şikayətlər və təkliflər həmçinin aşağıdakı əlaqə vasitələri ilə ADSEA-ya təqdim edilə bilər:

Adı: Cənab Cavid Mehdiyev

Vəzifə: Beynəlxalq Layihələrin İdarə Edilməsi Sektorunun müdiri, Tikilməkdə olan Obyektlərin Müdiriyyəti PHŞ, ADSEA

Ünvan: Moskva prospekti 69 A, 5-ci mərtəbə, Bakı, Azərbaycan, AZ1012

E-poçt: cavid.mehdiyev@toom.gov.az

Ofis tel.: +994124314767 (1094)

Mobil tel.: +994505929276

Faks: +994 12 4935165

“Vətəndaşların müraciətlərinin haqqında” 30 sentyabr 2015-ci il tarixli Qanuna (Maddə 6) əsasən **anonim şikayətlər** nəzərdən keçirilmir. Lakin AYİB tələb edir ki, şikayət mexanizmi anonim şikayətlərin irəli sürülməsini və həllini təmin etsin. Bu boşluğu aradan qaldırmaq üçün ADSEA **anonim olaraq da şikayətlər qəbul edəcək**. Əgər müraciət edən şəxs şikayəti

²⁸ İşçilərin şikayətlərinə baxılması üçün ayrıca mexanizm hazırlanmışdır.

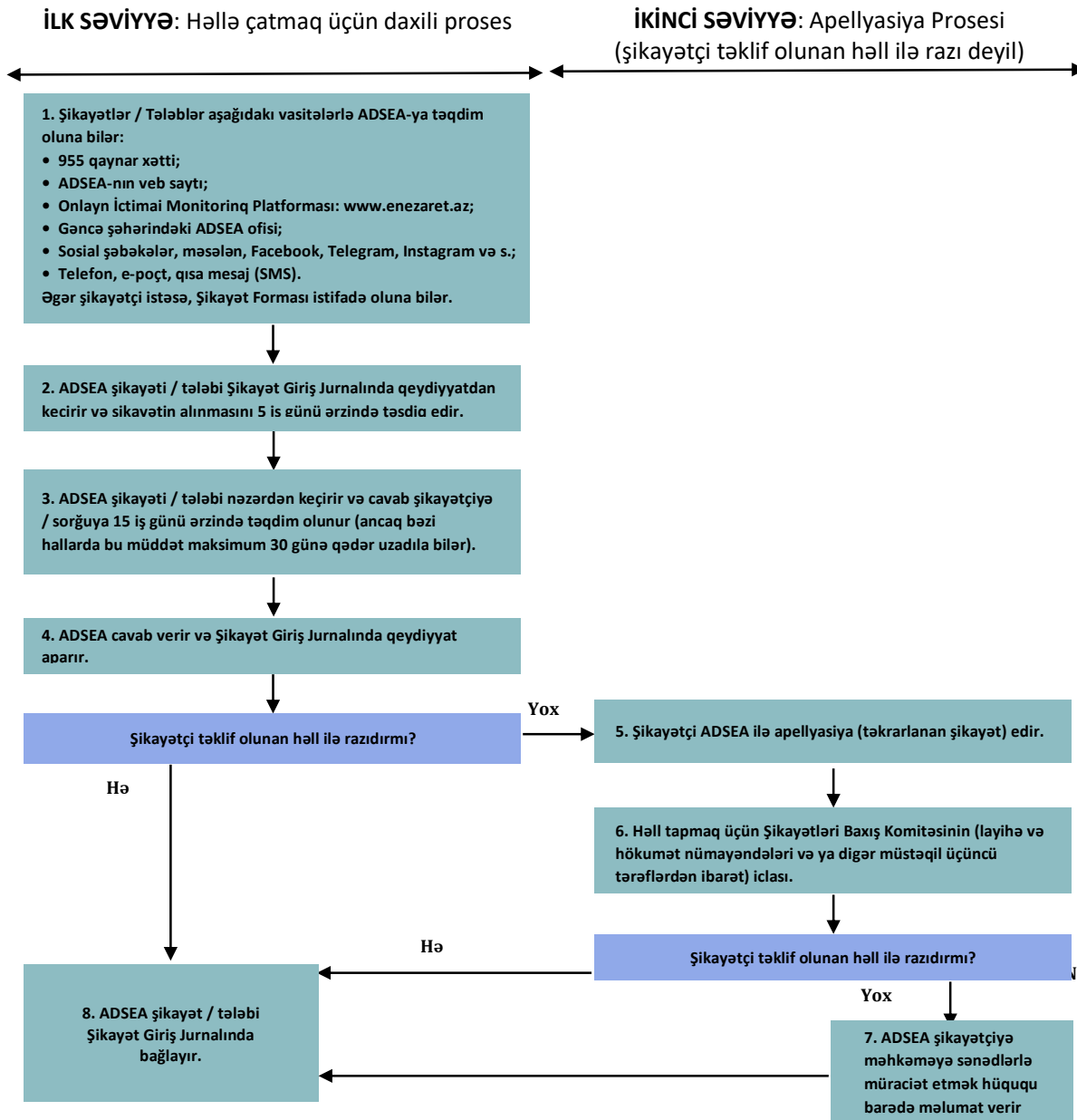
²⁹ Sweco, 2024 Su anbarları və boru komponentləri layihəsi üçün tərəfdaşların cəlb edilmə planı

anonim olaraq və ya üçüncü tərəf vasitəsilə təqdim etmək istəsə, bu, qəbul ediləcək. Lakin şirkətin şikayətə yazılı cavab verə bilməsi üçün müraciət edən şəxsin əlaqə məlumatlarını paylaşması tövsiyə olunur.

Milli qanunvericiliyə əsasən, müraciətə başlanmış inzibati prosedurun müddəti onun qəbul edildiyi gündən etibarən 15 iş günü təşkil edir, lakin bəzi hallarda bu müddət uzadıla bilər, amma ən çoxu 30 günə qədər ola bilər.

Şirkətə ünvanlanan bütün şikayətlər Şikayət (və Sorğu) Qeydiyyatında qeydə alınacaq və layihənin icra müddəti boyunca izləniləcək və təhlil ediləcək.

ADSEA həmçinin şikayətlərin həlli mexanizmini yaradacaq, o cümlədən şikayətlərin qiymətləndirilməsi komitəsinin təşkili. Şikayətçilər təklif olunan həll ilə razılaşmadıqda, bu mexanizm vasitəsilə müraciət edə biləcəklər.

Mənbə: Məsələtçi tərəfindən hazırlanmışdır

Şəkil 5. Layihə üzrə Şikayətlərin Həlli Prosesi Cədvəli

Müraciət edən şəxs ADSEA ilə əlaqə saxlayaraq təklif olunan həllin onu qane etmədiyini və bu qərardan apellyasiya şikayəti vermək istədiyini bildirir. Şikayətlərin nəzərdən keçirilməsi üzrə komitə toplanır. Komitəyə layihə nümayəndələri, hökumət təmsilçiləri və ya digər müstəqil üçüncü tərəflər daxil olacaq. Komitə şikayəti və əvvəlki həlli araşdıracaq və alternativ

həll yolunun mümkün olub-olmadığını qiymətləndirəcək. Hər hansı alternativ həll yolu aşkarlandığı təqdirdə, bu müraciət edən şəxslə müzakirə ediləcək. Əgər apellyasiya zamanı yeni həll yolu müəyyən edilməzsə, bu barədə müraciət edən şəxsə məlumat veriləcək.

8 MONİTORİNG, QIYMƏTLƏNDİRMƏ VƏ HESABATVERMƏ

Tərəfdaşların uğurlu cəlb edilməsi davamlı səylərdən, fəaliyyətin monitorinqi və qiymətləndirilməsindən, həmçinin dəyişən şərtlərə və tərəfdaşların məlumat ehtiyaclarına uyğunlaşmasından asılıdır. Tərəfdaşların cəlb olunması üzrə fəaliyyətlərin səmərəli təşkili, icrası, qiymətləndirilməsi və hesabatlılığını təmin etmək məqsədilə, ADSEA və onun Gəncədəki regional ofisində bu proseslərə cavabdeh xüsusi şəxs təyin ediləcəkdir.

Monitorinq prosesi layihənin həyata keçirilməsi dövrü ərzində bütün tərəfdaşların uyğun və səmərəli şəkildə cəlb olunmasını təmin edəcək. Bu davamlı qiymətləndirmə, tərəfdaşların cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin effektivliyinin artırılmasına xidmət edəcəkdir.

Müzakirə və tərəfdaşların cəlb olunması layihənin planlaşdırma, tikinti və istismar mərhələləri boyunca davam etdiriləcəkdir.

Layihənin həyata keçirilməsini dəstəkləmək məqsədilə tərəfdaşların cəlb olunması üzrə fəaliyyətin monitorinqi və yaxşılaşdırılması üçün aşağıdakı göstəricilərdən istifadə ediləcək:

- Tərəfdaşların Cəlb Edilməsi Planı (TCEP) daim yenilənir və ictimaiyyətin baxış/rəy bildirməsi üçün əlçatandır;
- TCEP-də qeyd olunan tədbirlər tam və planlaşdırılmış qrafik üzrə yerinə yetirilir;
- İctimai dinləmələr zamanı müzakirə olunan mövzular və qaldırılan suallar;
- ADSEA tərəfindən müxtəlif rəy kanalları vasitəsilə layihə üzrə alınan tərəfdaş rəylərinin və təkliflərinin sayı (cinsə və yerə görə təsnifləşdirilmiş məlumatlarla);
- Layihə ilə bağlı ADSEA tərəfindən alınan şikayət və iddiaların sayı (cinsə və yerə görə təsnifləşdirilmiş məlumatlarla);
- Layihənin həyata keçirilməsi ilə bağlı yerli, regional və milli mediada dərc olunan materialların sayı;
- ADSEA və ya onun podratçıları tərəfindən alınan əsas şikayət kateqoriyaları (məsələn: məşğulluq, daimi və ya müvəqqəti torpaq istifadəsi, ətraf mühitlə bağlı məsələlər, əmək münasibətləri və s.);
- Müəyyən olunmuş maksimum müddət ərzində həll olunan şikayətlərin sayı;
- Hələ də həll olunmamış şikayətlərin sayı;
- Həll təklifinin verilməsi üçün tələb olunan orta müddət (günlərlə) və müəyyən edilmiş vaxtla müqayisəsi;
- Müxtəlif kateqoriyalar üzrə şikayətlərin əvvəlki hesabat dövrləri ilə müqayisədə dəyişməsi (aylıq, rüblük və ya illik olaraq);
- Hesabat dövründə alınan anonim şikayətlərin ümumi sayı (mümkün olduqda cinsə və yerə görə təsnifləşdirilmiş);
- Anonim şikayətlərin əvvəlki dövrlərlə müqayisədə trendi (artım/azalma – faiz və ya sayla).

Tərəfdaşların iştirakı ilə bağlı fəaliyyətlər xüsusi bir jurnalda (**Əlavə 2**) qeydiyyatla alınmalıdır. Bütün məsləhətləşmələr sənədləşdirilməli və toplantının tarixi, yeri, məqsədi, iştirakçıları və müzakirə olunan mövzular daxil olmaqla, protokol tərtib edilməlidir. Yazılı rəy və şərhlər də daxil olmaqla, ilkin sənədlər məsləhətləşmə prosesinin və nəticələrinin sübutu kimi saxlanılacaq. Görüş protokolları, həmçinin fərdi və ya qeyri-rəsmi müzakirələrin xülasələri arxivdə saxlanılacaq və tələb olunduqda təqdim ediləcək.

Tərəfdaşların iştirakı prosesinin nəticələri aylıq və rüblük olaraq təhlil ediləcək və bu təhlilin xülasəsi ADSEA tərəfindən AYİB-ə təqdim ediləcək illik ƏMS hesabatlarına daxil ediləcək.

TCEP (Tərəfdaşların Cəlb edilməsi Planı) "yaşayan sənəd" hesab olunur və onun fəaliyyət səmərəliliyini artırmaq məqsədilə hər hansı düzəldici və/və ya qabaqlayıcı tədbirlərin zəruriliyini müəyyən etmək üçün ADSEA tərəfindən dövrü olaraq qiymətləndirilməlidir. Belə hallarda, TCEP yenilənməli və edilmiş dəyişikliklərlə birlikdə ictimaiyyətə açıqlanmalıdır.

Əgər Layihədə əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verərsə və bu dəyişikliklər layihədən təsirlənən tərəflər üçün əlavə və ya fərqli ƏMS riskləri və təsirləri ilə nəticələnersə, Şirkət bu risk və təsirlərin necə azaldılacağını müzakirə etmək üçün əlavə məsləhətləşmələr aparacaq.

Əlavə 1 ŞİKAYƏT FORMASININ NÜMUNƏSİ

İstinad nömrəsi (daxili məqsəd üçün)	
Tam adı:	Adı _____ Soyadı _____ ☐ Mən icazəm olmadan şəxsiyyətimi və əlaqə məlumatlarımı açıqlamamağı xahiş edirəm
Əlaqə məlumatları Necə əlaqə saxlanılmasını istədiyiniz bildirin, zəhmət olmasa (poçt, telefon, e-mail)	☐ Poçtla: Ünvanınızı göstərməyiniz xahiş olunur: _____ ☐ Telefonla: _____ ☐ E-mail vasitəsilə: _____
Ünsiyyət üçün üstünlük verilən dil	☐ Azərbaycan ☐ Rus ☐ Digər, xahiş olunur, qeyd olunsun _____
Şikayətin Təsviri	_____ _____ _____
Hadisənin/Şikayətin Tarixi	☐ Birinci dəfə baş verən hadisə/şikayət (tarix _____) ☐ Bir neçə dəfə baş verib (neçə dəfə?) _____ ☐ Davam edir (hal-hazırda problem yaşanır) _____
Problemi həll etmək üçün nə görmək istəyirsiniz?	_____ _____ _____
İmza:	_____
Tarix:	_____

Xahiş edirik, bu formanı aşağıdakı ünvana göndərin:

ADSEA, Moskva prospekti 69 A, 5-ci mərtəbə, Bakı, Azərbaycan, AZ1012

Tel: (+99412) 431-47-67/87, WhatsApp (+994 55) 209 95 59

Çağrı mərkəzi : 955 və ya (+994 12) 525 02 25

Faks: (+99412) 430-28-87

E-poçt: info@adsea.gov.az

Veb sahifə: <https://adsea.gov.az/>

ADSEA Gəncə şəhəri

Üzeyir Hacıbəyov küç., 76, AZ2001

Tel: (+99422) 255-77-29, (+99422) 265-00-09

Əlavə 2 TƏRƏFDAŞLARLA ƏLAQƏ QEYDİYYAT CƏDVƏLİ

No	Əlaqə Fəaliyyəti	İştirakçılar	Tərəfdaş Kategoriyası	Tarix	Məkan	Təşəbbüskar	İştirakçıların sayı (qadın/kişi)	Əlaqə qurulmasının məqsədi	Müzakirə olunan mövzular və razılaşdırılan tədbirlər	Yığıncaq protokolu istinad nömrəsi
1										
2										
3										
...										

ƏLAVƏ 3 2025-Cİ İL İYUN–AVQUST AYLARINDA ƏHATƏ DAİRƏSİNİN AÇIQLANMASI VƏ MƏSLƏHƏTLƏŞMƏ MƏRHƏLƏSİNDƏ HƏYATA KEÇİRİLMİŞ CƏLB ETMƏ TƏDBİRLƏRİNİN SİYAHISI

№	Tarix	Sorğuda iştirak edənlər	Cavab verənlərin sayı		Ünsiyyət forması
			Kişi	Qadın	
Bakı şəhəri					
1	02.06.2025	Dövlət Ekoloji Ekspertiza Agentliyinin nümayəndələri ilə görüş	1	1	Tanışlıq görüşü
2	02.06.2025	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin nümayəndələri ilə görüş	3	1	Müsahibə
Gəncə şəhəri					
3	03.06.2025	ADSEA-nın Regional İdarəsinin rəhbəri və digər nümayəndələri ilə görüş	5	0	Tanışlıq görüşü
4	03.06.2025	Sanitar və Epidemioloji Stansiyanın nümayəndələri ilə görüş	1	2	Müsahibə
5	03.06.2025	Kəpəz bələdiyyəsinin rəhbəri və bələdiyyə nümayəndələri ilə görüş	3	0	Müsahibə
6	04.06.2025	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin 10 saylı regional idarəsinin nümayəndələri ilə görüş	3	0	Müsahibə
7	04.06.2025	Azərbaycan Texnologiya Universitetində akademik ictimaiyyətin nümayəndələri ilə ictimai məsləhətləşmə	4	17	Müzakirə görüşü
8	05.06.2025	Qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri ilə görüş	4	3	Müzakirə görüşü
9	30.07.2025	Kəpəz Bələdiyyəsinin nümayəndələri ilə görüş	8	0	Tanışlıq görüşü
10	30.07.2025	Gəncə Şəhər Statistika İdarəsinin direktoru ilə görüş	1	0	Müsahibə
11	30.07.2025	Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin torpaq abadlaşdırma və şəhər yaşıllaşdırma şöbəsi ilə görüş	1	0	Müsahibə
12	01.08.2025	Fokus qrup – Əmək qabiliyyətli yaşda olan kişilər	7	0	Fokus qrup müzakirəsi
13	01.08.2025	Fokus qrup – Təqaüdçülər	6	0	Fokus qrup müzakirəsi
14	01.08.2025	Fokus qrup – Əmək qabiliyyətli yaşda olan qadınlar	0	7	Fokus qrup müzakirəsi

15	01.08.2025	Kiçik və orta sahibkarlar	5	0	Fokus qrup müzakirəsi
16	02.08.2025	Gənclər (tələbələr)	10	3	Fokus qrup müzakirəsi
Samux rayonu					
17	31.07.2025	Samux Rayon Statistika İdarəsinin nümayəndələri ilə görüş	1	0	Müsaibə
Ziyadlı kəndi					
18	31.07.2025	Yerli sakinlərlə ictimai əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşü	31	11	Müzakirə görüşü
19	31.07.2025	Fokus qrup – Əmək qabiliyyətli yaşda olan qadınlar	0	11	Fokus qrup müzakirəsi
20	31.07.2025	Fermerlərlə görüş	6	0	İcma müzakirəsi
21	31.07.2025	Planlaşdırılan ÇSTQ-ya yaxın yaşayan sakinlərlə görüş	8	1	İcma müzakirəsi
İstixana kəndi					
22	31.07.2025	Yerli sakinlərlə ictimai əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşü	4	9	Müzakirə görüşü
Sərkər kəndi					
23	31.07.2025	Yerli sakinlərlə ictimai əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşü	5	11	Müzakirə görüşü
Gövlarsarı kəndi					
24	01.08.2025	Yerli sakinlərlə ictimai əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşü	7	5	Müzakirə görüşü
Qarayeri kəndi					
25	02.08.2025	Yerli sakinlərlə ictimai əhatə dairəsi üzrə məsləhətləşmə görüşü	5	9	Müzakirə görüşü
		Ümumi	129	91	220